

VINERI • 9 DECEMBRIE 2005 • ANUL LV NR. 49

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

Sfântul Nicolae, sărbătorit la Jula

Cine a fost și cine este Moș Nicolae?!

Conferința naționalităților la Zánka

CALENDAR ORTODOX

- 12 decembrie, luni – † Sf. Ierarh Spiridon, Episcopul Trimitundei; Sf. Mc. Sinet și Sf. Ierarh Alexandru
13 decembrie, marți – † Sf. Mari Mucenici: Eustratie, Auxentie, Evghenie, Mardarie și Orest; Sf. Mc. Lucia, fecioara
14 decembrie, miercuri – Sfinții Mucenici: Tirs, Calinic, Filimon și Apolonie
15 decembrie, joi – † Sf. Sfințit Mucenic Elefterie; Sf. Mucenice Antia și Suzana
16 decembrie, vineri – Sf. Prooroc Agheu; Sf. Mucenic Marin; Sf. Teofana împărăteasa
17 decembrie, sâmbătă – Sf. Prooroc Daniil și Sfinții trei tineri: Anania, Azaria și Misail. (*Dezlegare la pește*)
18 decembrie, duminică – † Cuviosul Daniil Sihastrul; Sf. Mucenici Sebastian și Zoe; Cuv. Modest.

AGENDĂ

12 decembrie

1983 – a murit actorul Amza Pellea, unul dintre cei mai îndrăgiți actori români.

13 decembrie

1797 – s-a născut poetul german Heinrich Heine.

14 decembrie

1955 – România a devenit membră a ONU.
1962 – a murit Simion Mehedinți, geograf, teoretician al culturii, membru al Academiei Române, întemeietorul geografiei moderne în România.

15 decembrie

1998 – Senatul României a ratificat acordul româno-ungar de înființare a batalionului mixt de menținere a păcii.

16 decembrie

1910 – primul zbor experimental din lume al unui avion cu reacție, inventat și pilotat de inginerul român Henri Coandă.

1966 – s-a stins din viață pictorul Gheorghe Cohan.

1989 – începe revoluția anticomunistă de la Timișoara.

17 decembrie

1843 – s-a născut regina Elisabeta a României (Carmen Sylva).

1912 – a murit savantul și omul politic liberal Spiru Haret.

18 decembrie

1899 – a murit Bonifaciu Florescu, critic literar, poet și traducător, fiul lui Nicolae Bălcescu.

Poza săptămânii

– Priveghiul unde-l facem?

Jula

Julanii cer plăcuțe bilingve

În ziua de 17 noiembrie, Autogovernarea Românească din Jula a ținut ședința ordinară. Reprezentanta alcătuită din dr. Ioan Ciotea, dr. Gheorghe Ruja, Eva Ruja Bányai, Ion Budai și Maria Marc, a dezbătut trei probleme majore: evenimentele de seama ale perioadei anterioare, concepția planului bugetar pe anul 2006, respectiv aprecierea inițiativelor.

După ce s-a vorbit despre cel mai însemnat eveniment din această perioadă, depunerea coroanelor la

placa comemorativă Rozalia Koszta, președintele Ioan Ciotea a atras atenția participanților că sprijinul financiar din partea Autogovernării Locale din Jula pentru autogovernarea românească nu s-a schimbat de patru ani, nici măcar în măsura inflației. În această ordine de idei, reprezentanții români se vor adresa autogovernării orașenești, solicitând ca în concepția bugetară orașenească sprijinul acordat celor trei autogovernări minoritare din oraș să fie con-

turat mai clar, precum se mai solicită ca Primăria orașului să ridice cota sprijinului acordat minorităților cel puțin în măsura inflației.

La capitolul anunțurilor, dr. Gheorghe Ruja a propus ca inscripțiile străzilor și a piețelor publice să fie afișate, alături de limba maghiară, și în limba română. Propunerea va fi înaintată spre aprobare Consiliului orașenesc, ca o hotărâre a Autogovernării Românești din Jula.

R. Pățaș

Budapesta

Minoritățile au ieșit în stradă

La inițiativa organizațiilor slovace din Budapesta, vineri, la 2 decembrie a avut loc o demonstrație în Piața Kossuth din Budapesta. Slovacilor li s-au alăturat și organizații civile ale sârbilor, croaților, rusinilor, germanilor și polonezilor. Demonstrații au înmănat o petiție doamnei Szili Katalin, președintele Parlamentului, în care au fost enumerate, în opt puncte, cele

mai importante revendicări ale minorităților din Ungaria, printre care: reprezentanța parlamentară, garantarea condițiilor tehnice și financiare pentru emisiunile de radio și televiziune, dar și pentru presa scrisă sau respectarea drepturilor lingvistice ale minorităților, în special în domeniul elaborării și editării manualelor.

I. Kaupert

Gala Naționalităților

Sub înaltul patronaj al președintelui Parlamentului ungar, Institutul Cultural Maghiar va organiza, în ziua de duminică, 18 decembrie, Gala Naționalităților. La manifestarea organizată la Budapesta cu ocazia Zilei Minorităților vor fi înmănate distincțiile „Pro Cultura Minoritatum Hungariae” pe anul 2005, după care va urma un spectacol folcloric susținut de naționalitățile sărbătorite. Români vor fi reprezentați aici de Echipa de dansuri românești din Chitighaz. Festivitatea va fi găzduită de Institutul Cultural Maghiar cu sediul în Budai Vigadó (sector I, piața Corvin nr. 8). Programul va începe la ora 17.00. E. I.

Seghedin

Serbare de Moș Nicolae

Comunitatea românilor din Seghedin serbează vineri, pe 9 decembrie, de la ora 18.00, ziua de Sfântul Nicolae. Întâlnirea tradițională a românilor va cuprin-

de un scurt program cultural și o cină cu mămăliguță a la Petru Cîmpian. Manifestarea va avea loc la Catedra de Română a Universității. Șt. C.

Scriveți-ne la noua adresă:
foaia@foaia.hu

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foia românească aparține autorilor. Foia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă: Serbare de Sf. Nicolae la Catedrala ortodoxă din Jula
(Foto: Eva Iova)

Budapesta

Zi Culturală
Românească

Autogovernarea Românească din Budapesta-Csepel organizează în ziua de sâmbătă, 10 decembrie, cea de-a IX-a ediție a Zilei Culturale a Naționalității Române, în cadrul căreia se va aniversa 25 de ani de la înființarea Asociației Române din Budapesta, prima organizație civilă de naționalitate din capitala ungară, după anul 1948. Manifestarea va avea loc în sala festivă a Primăriei Budapesta-Csepel (sectorul XXI, Piața Szent Imre nr. 10), între orele 16.00 și 21.00. În program va figura vernisarea unei expoziții, program cultural cu cântece românești și ungurești, program oferit de copii, colinde și dansuri populare. E. Iova

Testamentul lui Emanuil Gojdu

3

În 1869, marele mecena al neamului românesc, Emanuil Gojdu, a prevăzut prin testament constituirea „Fundăției Gojdu”, pe seama căreia a lăsat cea mai mare parte a averii sale mobiliare și imobiliare. După moartea întemeietorului său, survenită la 3 februarie 1870, „Fundăția Gojdu” a desfășurat, timp de 57 de ani, o remarcabilă activitate în beneficiul comunităților românești ortodoxe din Transilvania și Ungaria. În săptămânile următoare, pentru o mai bună cunoaștere a voinței lui Gojdu, *Foaia românească* își propune să publice în serial testamentul lui Emanuil Gojdu.

7. Întreagă averea mea, care va rămâne după solvirea datoriilor mele, după solvirea daniilor din punctele 1 și 4 și după cheltuielile de înmormântare, care cheltuieli le-am restrâns prin dispozițiunile din punctul 6, o las în întregul ei acelei părți a națiunii române din Ungaria și Transilvania, care se ține de legea răsăriteană ortodoxă. Din lăsamântul acesta voiesc să se constituie o fundațiune permanentă, care va purta numele „Fundățiunea Gozdu”; pentru administrarea și destinațiunea ei servească ca normă nestrămutabilă următoarele mele dispozițiuni:

a) După moartea mea să se inventarizeze întreaga mea avere, din aceea să se detragă sarcinile ce vor fi mai rămase, să se solvească, respectiv să se asigure intertențiunea de văduvă a soției mele, (punctul 3) sau suma testată ei (punctul 4), sau la cazul dacă ar muri ca văduva mea, să i se asigure suma de douăzeci și cinci de mii (25.000) fl., în sensul punctului 4, în fine pe seama copiilor lui Mandrino să se asigure suma de 12.000 fl. (punctul 1), apoi ce mai rămâne să se predea pe lângă inventariu special, ca eredității universale, reprezentanței, pe care o voi descrie mai circumstanțial în cele următoare;

b) dacă reprezentanța fundațiunii ar afla mai avantajoasă vinderea averii imobile, aceea pe lângă consensul soției mele, chiar și dacă ea s-ar fi măritat, o pot face executorii testamentului meu și fără influența reprezentanței fundațiionale, având în vedere observarea mea din punctul 4, ba între împrejurări favorabile vânzarea se poate face din mână liberă și cu ocolirea licitațiunii; dacă în chestiunea aceasta executorii testamentului meu nu ar fi de o opiniune, să decidă opiniunea celei părți, la care va sta soția mea;

c) deoarece prorocesc cel mai strălucit viitor acțiunilor de la prima casă de păstrare din Pesta, din care acțiuni am în prezent 54 de bucăți, aceste până când referințele patriei nu se schimbă spre rău, — de ce să o ferească Dumnezeu — să nu se vândă, ci să le păstreze ca izvor sigur de venit;

d) pentru administrarea fundațiunii mele, din națiunea orientală ortodoxă română împuternicesc următoarea reprezentanță:

aa) pe mitropolitul sau arhiepiscopul oriental ortodox român;

bb) pe toți episcopii orientali ortodocși români din Ungaria și Transilvania;

cc) toți și atâți, și afară de aceștia încă trei bărbați laici autoritativi, cunoscuți pentru onorabilitatea lor, și pentru trezirea lor împreună cu sentimentele de devotați români orientali ortodocși, la a căror alegere să aibă vot decisiv soția mea, chiar și dacă s-ar fi măritat, executorii testamentului meu, dacă vor mai fi în viață, asemenea rudeniile mele care poartă numele Poynár de Király-Daróc din comitatul Bihorului; din această familie Poynár, dacă se va afla vreun individ capabil în ea, cel puțin unul să fie ales în reprezentanță.

e) După ce reprezentanța aceasta va primi în numele națiunii orientale ortodoxe române din Ungaria și Transilvania rămasul fundațional, și acela îl va așeza pe lângă controlul cuviincios în casa mitropolitană ortodoxă română, să-l depună spre fructificare la locuri sigure și cu credit solid; până atunci să-l depună sub numele fundațiunii la casa de păstrare din Pesta, Oradea mare, Arad și Sibiu; două treimi din venitul curat să se capitalizeze în fiecare an și să se înmulțească cu camelele camelilor, respectiv cu venitele venitelor, cincizeci (50) de ani de la timpul primirii.

(Continuare în numărul următor)

Vizită ministerială la românii din Ungaria

În ziua Sfântului Nicolae, la 6 decembrie, doamna Göncz Kinga, ministrul Tineretului, Familiei, Problemelor Sociale și Oportunității Șanselor din Guvernul de la Budapesta a efectuat o vizită oficială la comunitățile românești din Chitighaz, Julia și Micherechi. Răspunzând la invitația președintelui ATRU, Traian Cresta, lansată la ședința comună a guvernelor român și ungar la București, doamna ministru a vizitat primăriile și instituțiile de învățământ românesc din localitățile amintite, iar la Catedrala Sf. Nicolae din Julia a participat la slujba hramului bisericii.

Primul popas al vizitei delegației ministeriale a fost la primăria din Chitighaz, unde doamna Göncz Kinga s-a întâlnit cu conducerea localității, în frunte cu primarul Gheorghe Guiaș, debătând atât probleme sociale, cu care se confruntă chitighăzenii, cât și legate de viața minorității române de

aici. În drum spre școală, delegația a trecut pe la casa-muzeu a românilor. Situația învățământului românesc din localitate a fost prezentată de directoarea Erica Borbil Nedraș, care a pregătit pentru această ocazie și un scurt program cultural românesc, prezentat de elevii școlii. La Julia, delegația a

participat timp de o jumătate de oră la Sfânta Liturghie din Catedrala Ortodoxă Română, unde PS Episcop Sofronie tocmai a ținut predica zilei, dedicată Sfântului Nicolae, ocrotitorul acestui lăcaș de rugăciune. Numeroșii oaspeți, printre care s-au aflat și Heizer Antal, președintele Oficiului pentru Minorități, Ireny Comaroschi, ambasador al României la Budapesta, Constantin Iuliu Aron, consul general al României la Seghedin, Perjési Klára, primarul orașului Julia, s-au deplasat apoi la sediul Auto-guvernării pe Țară a Românilor din Ungaria, unde a avut loc o scurtă întâlnire cu membrii Prezidiului ATRU.

(Continuare în pag. 4-a)

Delegația oficială
la școala românească din Chitighaz

Despre viitoarea Fundație „Gojdu” la București

Guvernul de la București a aprobat în ședința din 29 noiembrie un Proiect de Lege pentru ratificarea Acordului între Guvernul României și Guvernul Republicii Ungare privind înființarea Fundației Publice Româno-Ungare „Gojdu”, semnat de miniștrii afacerilor externe ale celor două state la 25 octombrie 2005, cu prilejul ședinței comune a celor două guverne de la București — arată un comunicat publicat în site-ul Guvernului de la București.

Acordul prevede înființarea Fundației Publice Româno-Ungare „Gojdu”, care urmează să aibă sediul la Budapesta, în complexul imo-

biliar Curțile Gojdu din strada Dob nr. 16. Cele două guverne semnate ale Acordului vor aloca anual, paritar, câte o sumă de minimum 200.000 euro din bugetele de stat pentru funcționarea Fundației. Cuantumul sumei va fi aprobat anual în funcție de proiectele discutate și aprobate până la data de 31 mai a fiecărui an. Fundația va fi condusă de un Consiliu Director format din 13 membri în care fiecare dintre cele două state va avea un număr egal de reprezentanți. După ce Președintele Comisiei va fi ales prin decizie comună, el va desemna cei doi co-președinți, câte unul pentru fie-

care stat. Scopul Fundației Publice „Gojdu” constă în cinstirea memoriei lui Emanuil Gojdu și în sprijinirea consolidării relațiilor româno-ungare prin derularea unor activități specifice. Printre obiectivele Fundației se numără acordarea de burse, organizarea de programe de schimburi, de expoziții permanente și temporare, de programe științifice și conferințe, sprijinirea funcționării Muzeului memorial „Emanuil Gojdu”, a Bibliotecii „Emanuil Gojdu”, și a Institutului Parteneriatului Strategic Româno-Ungar „Emanuil Gojdu”, care urmează a fi înființate sub egida Fundației. E. I.

Vizită ministerială la românii din Ungaria

(Urmare din pag. a 3-a)

Subiectele principale ale discuțiilor de aici au fost ședința comună de guvern româno-ungară, problemele politicii minoritare, bugetul pe 2006 a ministerului sub egida căruia intră și sarcinile legate de naționalitățile din țară, precum sarcinile legate de alegerile minoritare din anul viitor.

În drum spre Școala generală și Liceul „N. Bălcescu”, delegația s-a oprit pentru câteva momente și la Centrul de Documentare și Informare al ATRU, iar la cea mai mare instituție românească de învățământ a românilor din Ungaria a fost primită de directoarea *Maria Gurzău Czeglédi*, care după un discurs informativ a invitat delegația să participe la o oră de română. Apoi delegația a luat masa de prânz împreună cu elevii.

Ultima parte a vizitei a fost la Micherechi, unde delegația a fost primită la Casa Bătrânilor, iar primarul *Teodor Martin* a vorbit

despre viața comunității de aici și despre preocupările conducerii față de generația a treia, de bătrânii satului. La grădinița de naționalitate, conducătoarea *Florica Ruja* a semnat, alături de doamna ministru *Göncz Kinga*, un proiect de finanțare pentru îmbunătățirea sistemului de încălzire a instituției, bani care s-au acordat din fondurile de intervenție ale Oficiului pentru Minorități. Programul zilei a continuat apoi fără doamna ministru *Göncz Kinga*, care s-a întors la Budapesta pentru a se întâlni cu o delegație oficială sosită din România.

La primăria din Micherechi și apoi la sediul ATRU din Jula, reprezentanții autoguvernărilor și ai sferei civile românești au participat la o prelegere informativă despre alegerile minoritare de anul viitor, ținută de *Heizer Antal*, președintele Oficiului pentru Minorități. (Cu relateare despre acest eveniment vom reveni în numărul următor.)

Eva Iova

Ministrul Göncz Kinga
în Catedrala Sf. Nicolae din Jula

Românii din Ciaba vor mai multe programe culturale

În Ungaria, în luna decembrie sunt sărbătorite cele 13 minorități naționale și etnice. Cu acest prilej, primăria orașului Bichișciaba organizează an de an o Zi a minorităților, în cadrul căreia se conferă distincții pentru activitatea depusă în folosul românilor, slovacylor, țigănilor și polonezilor din reședința județeană.

Membrii Autoguvernării Românești din Ciaba au hotărât, la ședința din 30 noiembrie, ca pentru distincția „Pentru românii din Bichișciaba” să-l propună pe *Rák János*, secretarul secției româno-maghiare a Camerei de Comerț și Industrie din Ungaria. După cum ne-a

informat președintele *Gheorghe Gros*, motivul acestei decizii a fost că domnul Rák a contribuit în mare măsură la realizarea în 2005 a celor trei întâlniri ale oamenilor de afaceri români și maghiari, organizată de secția româno-maghiară a Camerei de Comerț și Industrie, Autoguvernarea Românească din Ciaba, respectiv de Comisia de Relații Externe și Mass-media a ATRU.

Ziua Minorităților din orașul bichișean a avut loc la 8 decembrie, după încheierea ediției noastre, la care au participat și reprezentanții români, iar la reușita programului a contribuit și grupul elevilor Liceului „Nicolae

Bălcescu” din Jula. (Despre eveniment vom relata în numărul următor al Foii românești.)

După informațiile primite de la *Gheorghe Gros*, în aceeași zi cu ședința autoguvernării, reprezentanța românească a organizat și un forum pentru localnici, respectiv audiere publică, la care au fost așteptați românii din localitate pentru a se adresa cu întrebări, doleanțe președintelui *Gros*. Participanții la acest forum au cerut ca organizațiile românești să realizeze mai multe programe culturale, pentru ca Bichișciaba să devină un oraș cu viață culturală românească vie.

R. Pătaș

Șefii vămilor s-au întâlnit la Arad

Șefii autorităților vamale din România și Ungaria s-au întâlnit la 29 noiembrie la Arad. În cadrul convorbirilor de specialitate, *Bencze József*, directorul general al Comandamentului Național Vamal și de Control Financiar al Ungariei, a vorbit despre schimbările intervenite în activitatea instituției după intrarea țării în Uniunea Europeană, transmite *Triplex News*. În urma aderării, în Ungaria a fost desființată fâșia de frontieră, respectiv au fost constituite echipe mobile de control în vederea securizării frontierei externe. Oficialul maghiar a atras atenția că după aderarea României se va renunța și de partea română la con-

trolul vamal tradițional, statele membre ale UE beneficiind de unități vamale unice, deci normele se adoptă la nivel comunitar. *Bencze József* a mai subliniat importanța stabilirii de relații personale între autoritățile vamale ale celor două state, având în vedere însemnătatea majoră a schimbului de informații pe viitor. De partea română, la consfătuire au participat, alături de șeful Direcției Regionale Vamale din Arad, vicepreședintele Autorității Naționale a Vămilelor, *Gelu Ștefan Diaconu*, respectiv *Thomas McGoona*, consilierul britanic pe probleme vamale al primului ministru.

R. P.

Publicațiile etnografice ale naționalităților

Secția pentru naționalități a Societății Etnografice Maghiare organizează la 14 decembrie o prezentare festivă de carte, cu prilejul aniversării a 30 de ani de la editarea primei serii a publicațiilor naționalităților.

Festivitatea de la Muzeul Etnografic din Budapesta va fi deschisă printr-o sesiune de comunicări ale Prezidiului Societății. În acest cadru *Eperjessy Ernő*, redactorul șef al publicațiilor va prezenta activitatea editorială din cei 30 de ani din domeniul et-

nografiei și al folclorului naționalităților din Ungaria. În continuare, realizatorii volumelor vor aprecia rezultatele și vor dezbate problemele publicațiilor editate despre țigani, germani, slovacy, croați, sloveni, sârbi, bulgari, greci, polonezi, armeni, rusini și români. Cercetările etnografice din rândul naționalității română vor fi prezentate de cercetătoarea *Emilia Martin*, directoarea Muzeului „Erkel Ferenc” din Jula.

R. Pătaș

Româna va fi viitoarea limbă oficială a Uniunii Europene

Această afirmație reiese din informațiile publicate pe site-ul Uniunii Europene. *Stephen Mills*, reprezentantul Direcției Generale de Traduceri în România, a prezentat recent planurile de recrutare a personalului necesar, menționând, printre altele, că odată cu aderarea României, volumul de muncă se va mări și este mare nevoie de traducători de limba română, transmite cotidianul România Liberă.

Numărul norocoșilor a fost comunicat: 150 de câștigători vor fi înscrși pe lista

de așteptare. Preselecția și selecția vor fi făcute după toate normele Uniunii.

Persoanele interesate trebuie să îndeplinească maximum de condiții cerute de Oficiul pentru Selecția de Personal (EPSO): cunoașterea la perfecție a limbii române, cunoașterea aprofundată a unei limbi la alegere dintre germană, engleză, franceză; cunoașterea aprofundată a unei alte limbi la alegere: germană, engleză, spaniolă, franceză, italiană, polonă.

Rita Pătaș

Încheierea ediției: marți, ora 18.00

Premiu pentru doi tineri români din Medgyesegyháza și Chitighaz

Curatoriul Fundației Publice „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice” din Ungaria s-a întrunit în ședință la 24 noiembrie pentru a decide despre decernarea „Premiului pentru Tineret”. În acest an au fost propuși 71 de tineri aparținători celor 13 minorități, însă 10 dintre dosarele acestora nu au fost bine completate. Curatoriul a hotărât să distingă 19 din cei 61 de tineri, dintre care 2 premii s-au acordat pentru tineri români.

Din rândul românilor din Ungaria au fost propuse 8 persoane: *Suzana Navratil* (Jula), *Ana Iuhas* (Jula), *Ioan Stan* (Chitighaz), *Silvia*

Kardos (Săcal), *Cristina Bányai* (Jula), *Iuliana Papp* (Jula), *Ottó Puskár* (Micherechi), *Petru Gavril Negrea* (Medgyesegyháza).

Înainte de decizie, curatoriul a solicitat autogovernările pe țară ale celor 13 minorități să alcătuiască câte o listă proprie, în care să se stabilească ordinea propunerilor. Astfel, ATRU a ales o comisie ad-hoc, alcătuită din *Gheorghe Guiș* (autogovernarea din Chitighaz), *Daniel Negrea* (autogovernarea din Medgyesegyháza) și *Gheorghe Marc* (autogovernarea din Bichișciaba), pentru a se ocupa de această problemă.

Comisia ad-hoc a propus

pentru primele două locuri pe *Petru Gavril Negrea* din Medgyesegyháza și *Ioan Stan* din Chitighaz. Cei doi candidați au fost propuși de către autogovernările românești din Medgyesegyháza și Chitighaz, tocmai din care fac parte doi din comisia ad-hoc.

Premiile pentru cei 19 tineri minoritari din Ungaria au fost înmânate duminică trecută, 4 decembrie, la sediul din Budapesta al Fundației Publice, de către reprezentanții minorităților în curatoriu, în cazul românilor, de către *Alexandru Finna*, membru al Autogovernării Românești din Chitighaz.

Rita Pățaș

Românii din Budapesta în vizită la Bătania

Conform tradiției, comunitatea românilor din Budapesta vizitează în fiecare an câte-o localitate din care se trag membrii comunității, întâlnindu-se cu reprezentanții actuali ai românilor de acolo și cunoscând, în același timp, curiozitățile localității.

Cu prilejul aniversării a 200 de ani de la nașterea revoluționarului pașoptist român Eftimie Murgu, la 3 decembrie, un grup de români din Capitală a făcut o excursie de o zi la Bătania, unde se află singura placă comemorativă din Ungaria închinată amintirii lui Eftimie Murgu. În cursul zilei, încă în drum spre localitatea bichișeană, excursioniștii s-au oprit și la biserica ortodoxă greacă din Szentes, iar ajungând la Bătania, membrii comunității românilor din Budapesta s-au oprit la Primărie, unde au fost primiți de către ziaristul *Ștefan Crâșta*, la fel un fiu al locului. În continuare, oaspeții

români au vizitat biserica ortodoxă locală, la casa parohială fiind întâmpinați de preotul paroh *Ilie Ciocan*, după care au fost depuse jerbe la placa memorială a lui *Ioan Magdu*, regretatul preot al Bătaniei. La școala românească, copiii localnici au prezentat o suită de colinde, ca apoi oaspeții să participe la prezentarea – de

către părintele *Ciocan* – a vieții și activității lui Eftimie Murgu. Călăuziți de directorul *Iulia Olteanu*, oaspeții au depus coroane de flori la placa comemorativă Eftimie Murgu de pe clădirea școlii românești, ne-a informat *Ștefan Frățean*, director la Oficiul pentru Minorități.

R. Pățaș

Conducerea din Micherechi în dialog cu localnicii

Luni, la 12 decembrie, Autogovernarea Locală din Micherechi va ține un forum pentru localnicii comunei. După informațiile primite de la primarul *Teodor Martin*, în cadrul întâlnirii, conducăto-

rii satului vor sta la dispoziția localnicilor interesați pentru a răspunde la întrebările lor.

Întâlnirea va începe de la ora 17.00, la Casa de Cultură „Gheorghe Dulău”, cu

raportul primarului despre activitatea autogovernării și a Consiliului Local în anul 2005, după care va avea loc un dialog deschis cu cetățenii.

R. P.

Ziua Minorităților din județul Bichiș

Astăzi, 9 decembrie, la Medgyesegyháza se sărbătorește minoritățile din județul Bichiș. În organizarea Comisiei pentru Minoritățile Naționale și Etnice din cadrul Consiliului Județean Bichiș, a Consiliului Local din Medgyesegyháza și a autogovernărilor minoritare română și slovacă, se desfășoară festivitatea Zilei Minorităților a județului Bichiș.

Cu acest prilej, vor rosti cuvântări festive *Heizer An-*

tal, președintele Oficiului pentru Minorități și *dr. Nagy Béla*, primarul comunei gazdă, după care vor fi înmânate distincțiile personalităților din rândul naționalităților bichișene. În cadrul programului cultural-folcloric își dau concursul echipele școlare ale naționalităților, printre care se află și elevii cercului de română al școlii generale din Medgyesegyháza.

R. P.

Gări și tradiții populare în expoziție

Săptămâna trecută, pe 29 noiembrie, la Casa memorială „Ioan Slavici” din Șiria s-a deschis o expoziție de fotografii, intitulată „Gări și tradiții populare. Căi ferate culturale peste hotare”. Materialul expoziției este rezultatul proiectului comun PHARE-CBC derulat de Muzeul Județean Arad și Muzeul Munkácsy Mihály din Bichișciaba, în cursul căruia colaboratorii celor două muzee au executat

fotografii pe teren în 12 localități din județele Arad și Bichiș: Arad, Sântana, Grăniceri, Hălmagiu, Ineu, Gurahonț, Pâncota, Șiria, Bichișciaba, Orosháza, Aletea și Tótkomlós. Muzeul Munkácsy Mihály din Bichișciaba a fost reprezentat la vernisajul expoziției de directorul adjunct *Andó György*, respectiv de etnografele române *Elena Munteanu Csobai* și *Emilia Martin*.

R. P.

Corul „Armonia” a cântat la Săcuieni

La sfârșitul săptămânii trecute, Centrul Cultural din Săcuieni a organizat pentru a doua oară o întâlnire a corurilor de lângă frontieră, ca un fel de încheiere festivă a programelor bilaterale transfrontaliere din acest an. La întâlnirea culturală, din Ungaria a participat Corul „Armonia” din Apateu și corul de femei din Leta Mare. Sub conducerea dirijorului *Gheorghe David*, membrii formației corale din Apateu au interpretat cântece populare românești și maghiare. Festivalul a fost deschis cu Imnul Europei, când cei 120 de cântăreți ai grupurilor vocale sosite au cântat împreună melodia compusă de Beethoven, pe versurile lui F. Schiller. După programul muzical, la masa albă au mai urmat lungi discuții amicale, într-o atmosferă degajată, prietenească. De la întâlnirea corală, cântăreții din Apateu, care au fost însoțiți de părintele paroh *Origen Sabău*, s-au întors acasă cu amintiri de neuitat.

V. J.

Botez la Biserica Baptistă din Chitighaz

Patru suflete în haine albe pe urmele lui Cristos

„Aceștia, care sunt îmbrăcați în haine albe, cine sunt oare; Și de unde au venit?... Aceștia vin din necazul cel mare; ei și-au spălat hainele, le-au albit în sângele Mielului.” (Ap. 7:13-14)

În anul acesta la Chitighaz, în Biserica Baptistă, Dumnezeu ne-a dat harul ca de două ori să avem „sece-rișul sufletelor”. Abia după jumătate de an, de la 15 mai, când doi snopi au fost primiți de Stăpânul Ceresc, în gloata celor mântuiți, la 27

o viață devotată lui Cristos. Credințioșia lor ne-a inspirat și pe noi la o viață mai evlavioasă.

Mulți s-au rugat pentru aceste suflete și pentru ziua când s-a împlinit dorința acestor patru inimi. Mulțumirea și bucuria noastră a sporit și a ajuns la desăvârșire în ziua de 27 noiembrie, când într-adevăr au fost botezați în fața întregii biserici, de către subsemnatul pastor. Înainte de acesta, au mai mărturisit din nouă credin-

onar *Josef Chaplar* din Jánoshalma. Dânsul a disidat din țară cu mulți ani în urmă în Anglia, unde a auzit glasul de chemare la pocăință al lui Dumnezeu. Și-a pre-dat viața, lui Cristos, înțelegând trimiterea divină, s-a reîntors cu soția sa engleză în țară. A lucrat în mai multe zone din Ungaria. Recent s-au mutat la Jánoshalma, de unde a sosit cu un alt frate încă sâmbătă seara în mijlocul nostru. Am avut o întâlnire cu câteva persoane dintre slujitorii bisericii. Duminică dimineața tot fratele Chaplar a vestit Cuvântul.

Serviciul divin special a fost împodobit cu cântările corului și cu muzica frumoasă evanghelică din partea fanfarei bisericii din loc. Tineretul atât din Chitighaz, cât și din Iula a avut câte un mic program. La programul de după-masă au participat și mulți tineri din alte biserici din împrejurime. Aspectul special din această zi a fost că pe lângă cei doi pastori locali: *Dumitru Rusu* și subsemnatul încă au fost prezenți și au contribuit mai mulți pastori la program. Frații *Iuliu Zsolt Foriș* de la Érd și *Matuz József*, noul pastor al Bisericii Baptiste din Iula, care sunt înrudiți cu familia Bleda. Pentru o scurtă vreme, ne-a vizitat și fratele secretar al comunității din zonă, pastorul *Csiszár István* din Bichiș, salutând întreaga asistență. Toți pastorii musafiri, au luat cuvântul. Punerea mâinilor a fost oficiată de către subsemnatul, precum și de fratele *Matuz*, fratele *Foriș* și prezbiterul *Stelkovics Lajos*. Primul salut din partea bisericii spre noii membri a fost rostit de către fratele prezbiter *dr. Ștefan Cioca* și *Ștefan Sziklász*, conducătorul

Bisericii Baptiste din Chitighaz, înmânând cât-o Biblie pentru noii convertiți, cadoul simbolic „sfânt”, îndrumătorul credinciosului.

Toți cei care au contribuit cu cântări, poezii sau cu versete biblice, au zidit în credință nu numai pe noii membri, ci pe toți credincioșii din Casa Domnului.

Cred că toți am plecat acasă în primul rând cu mesajul de bază transmis de către fratele Chaplar. Citind și explicând textul biblic din Evanghelia după Ioan cap.13 de la versetul 34 până la 38, a vorbit despre devotamentul față de Cristos. Din puterea noastră proprie nu rezistăm. În ce constă credințioșia? În primul rând, Domnul Isus a fost credincios față de ucenicii Lui, nesocotind tăgăduirea lui Petru. Întrebarea s-a pus nu numai noilor membri, ci a fost adresată tuturor celor care am pornit odată pe urmele lui Cristos. Puterea dragostei față de Cristos și față de frații noștri este un factor hotărâtor în viața creștină.

S-a simțit lucrarea Duhului Sfânt atât din mesaj, cât și din toate mărturișirile. Am avut prilejul să experimentăm unitatea deplină și dragostea armonioasă, în tot timpul serviciului de după-masă. În limba română, textul de salut și de îmbătare a fost citit din Psalmul 118, versetele 24-29.: „Aceasta este ziua, pe care a făcut-o Domnul: să ne bucurăm și să ne veselim în ea! Doamne ajută! Doamne, dă izbândă! Binecuvântat să fie Cel ce vine în numele Domnului! Vă binecuvântăm din Casa Domnului. Domnul este Dumnezeu și ne luminează. Legați cu funii vita pentru jertfă, și aduceți-o până la cornele altarului! Tu ești Dumnezeul meu,

și eu Te voi lăuda; Dumnezeule, Te voi preamări. Lăudați pe Domnul că este bun, căci în veac ține îndurarea Lui!”

Dumnezeul ne-a dat din nou în Chitighaz o zi pentru o bucurie sfântă, pentru o ocazie de jertfă. El l-a dat pe singurul Lui Fiu, să ne fie jertfă de răscumpărare. Oare sacrificiul de pe cruce determină în noi o jertfă de mulțumire? Astăzi noi nu trebuie să aducem animale sau alte lucruri spre jertfă, ci pe noi înșine. „Vă îndemn dar, fraților, pentru îndurarea lui Dumnezeu, să aduceți trupurile voastre ca o jertfă vie, sfântă, plăcută lui Dumnezeu: această va fi din partea voastră, ca o slujbă duhovnicească.” (Rom. 12:1.) Aceste patru suflete și cu cei doi mai înainte, în mod vizibil și-au predat viețile în mâna lui Dumnezeu. Pentru ei a fost o zi de sacrificiu, anul plăcerii și îndurării lui Dumnezeu. În sala arhiplină a bisericii, cântările au întărit și au susținut în noi această convingere: „O, scumpă zi, când Te-am primit Isuse, Salvatorul meu, Inima mea se bucură, Că-atunci am fost primit al Tău. Scumpă zi, scumpă zi, Când Isus șters-al meu păcat, Voi priveghea și m-oi păca, în Tine mă voi bucura. Scumpă zi, scumpă zi, Când Isus șters al meu păcat...” (C.E. 349).

Ziua minunată a luat sfârșit cu o agapă frățască. Toți am plecat acasă cu veselia îndurării lui Dumnezeu și cu bucuria de izbăvire. Inima mea este și acum plină de mulțumire și laudă pentru minunea ce a făcut Domnul printre noi: „Atunci noi ne vom bucura de biruința ta, și vom flutura steagul în Numele Dumnezeului nostru.” (Ps. 20:5.)

Pastor Vasile Bodiș

Foto: David Rus

noiembrie iarăși patru suflete au pornit la apă, după porunca lui Cristos. Ei, după ce s-au pocăit, au vrut să pecetluiescă viețile lor și prin apa botezului, după învățătura Noului Testament, ca să îndeplinească „tot ce trebuie împlinit” (Mt.3:15). Doi tineri *Dora Sabău* și *Tiberiu Kiss*, vin din rândurile tinerilor bisericii noastre, iar soții *Bleda*, *Agneta* și *Gheorghe*, fac parte din generația mai în vârstă. Dâșii cunosc Evanghelia și glasul lui Cristos chiar din copilărie, dar numai acum au luat decizia; timpul a sosit și ei nu vor să mai amâne harul. Ei au înțeles Cuvântul: „Încă puțină, foarte puțină vreme, și cel ce vine va veni, și nu va zăbovi.” (Evr.10:37.) Luni de zile am studiat Scripturile în mod intens, împreună cu toți cei patru candidați la botez. Ei s-au pregătit pentru această călătorie nu prea ușoară, dar victorioasă, prin har, care sigur că ne duce până la tronul ceresc. Bucuria și mulțumirea bisericii noastre s-a exprimat deja la ascultarea prietenilor în fața adunării și primirea lor în rândurile membrilor. Întrebările puse și răspunsurile date și mărturișirile făcute din partea lor, ne-au convins de o credință bazată pe Cuvântul lui Dumnezeu și de

ța lor într-un mod festiv, solemn și au servit spre slava lui Dumnezeu cu cântări și mărturisiri, și prin versete biblice. Au pornit spre bazinele de apă cântând: „M-am hotărât să-l urmez pe Isus, și înapoi și înapoi nu voi da! Nimic nu mă va clinti pe cale. Căci nu voiesc/ Căci nu voiesc să dau 'napoi./ Lumea e în urmă 'nainte-i Isus, și înapoi și înapoi, eu nu voi da./ Renunț la lume, dar nu la Isus Căci nu voiesc, căci nu voiesc să dau 'napoi.”

Și nu numai cei prezenți în mod fizic au auzit mărturia și făgăduința lor, ci și mulțimea nevăzută a îngerilor și a ființelor din Cer. Atmosfera a fost înălțătoare. Cuvântul lui Dumnezeu a fost vestit cu mare elan de către musafirul pastor misi-

Părintele Cleopa, în rândul sfinților

Unul dintre cei mai iubiți duhovnici români, arhiman-dritul Ilie Cleopa, va deveni sfânt, purtând numele Cuviosul Cleopa de la Sihăstria. După șapte ani de la moartea sa – datorită evla-

viei și dragostei arătate de oamenii care l-au iubit și apreciat – întâistătorii Bisericii se gândesc să înceapă procesul de canonizare.

„Propunerea pentru canonizare vine pentru Cuviosul

Cleopa de la Sihăstria, deși nici un canon bisericesc nu stipulează cât timp trebuie să treacă de la moartea unui sfânt și chiar și așa, nu noi suntem cei care facem sfinții, ci Dumnezeu. Dar, în cazul părintelui Cleopa, lucrarea sa întru Dumnezeu s-a consumat deja în această viață”, a declarat *Prea Sfințitul Ioachim Băcăuanul*, arhiepiscop-vicar al Episcopiei Romanului și membru al Comisiei de Canonizare din cadrul Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române. El a adăugat că în cazul părintelui Cleopa sunt îndeplinite condițiile „pământești” necesare canonizării, anume ortodoxia credinței, sfințenia vieții, lucrarea misionară și duhovnicească în cadrul Bisericii, opera duhovnicească, scrierile filocalice, mărturiile contemporanilor și a urmașilor despre viața lui îmbunătățită, facerea de minuni și altele. Episcopul Ioachim Băcăuanul a mai spus că alături de părintele Cleopa, este luat în seamă pentru canonizare și părintele Paisie Olaru, de la aceeași mănăstire.

E. Iova

Părintele
CLEOPA ILIE
(1912 - 1998)

Mănăstirea
SIHĂSTRIA

Pe calea dialogului

Conform Arhiepiscopiei Romano-Catolice din București, prima conferință din istorie dintre reprezentanții Bisericii Romano-Catolice și reprezentanții comunității musulmane din Rusia a avut loc la Moscova, în ziua de 24 noiembrie, cu tema „Islamul și Creștinismul: pe calea dialogului”. Desfășurată în unul din saloanele principalei moschei din Moscova, conferința a comemorat cea de a 40-a aniversare a Declarației conciliare Nostra Aetate, declarație cu privire la raporturile Bisericii Romano-Catolice cu religiile necreștine. Organizată de Consiliul Muftiilor din Rusia, de Direcțiunea Spirituală Musulmană pentru partea europeană a Rusiei, de Arhiepiscopatul romano-catolică și de Institutul Teologico-Biblic „Sf. Andrei”, conferința a reprezentat un pas important în raporturile dintre romano-catolicii și musulmanii din aceasta țară, nu numai din punct de vedere social și cultural, dar și din punct de vedere teologic. Mons. Tadeusz Kondrusiewicz, arhiepiscop al Arhiepiscopiei de Moscova, a semnalat că „în contextul actual, conferința are o relevanță extraordinară nu numai pentru societatea locală, dar și pentru cea mondială care se găsește în fața unei perioade istorice periculoase. Diferitele religii trebuie să răspundă în mod unit la această provocare, într-un mod demn și adecvat. Este datoria noastră morală și datoria noastră de cetățeni” – transmite Radio Trinitas de la Iași.

Rugăciune

Preabunule Părinte Nicolae, păstorul și învățătorul celor ce aleargă cu credință către a ta folosire și cu fierbinte rugăciune te cheamă pe tine, sânguește degrabă a le ajuta, izbăvește turma lui Hristos de lupii cei ce o răpesc pe ea, și toate părțile creștinești le ocrotește și le păzește prin sfintele tale rugăciuni de gâlceville lumești, de cutremur, de venirea altor neamuri, de robie și de războiul dintre noi, de foamete, de potop, de boală și de moarte grabnică, precum ai miluit pe cei trei bărbați care se așezau în temniță și i-ai izbăvit pe ei de mânia împăratului și de tăierea sabiei, așa ne miluiește și pe noi cei ce cu mintea, cu cuvântul și cu lucrul suntem într-un întunericul păcatelor și ne izbăvește de mânia lui Dumnezeu și de chinul cel veșnic ca, prin solirea ta, cu ajutorul, cu mila și cu harul lui Hristos, Dumnezeu să ne dea viață lină și fără de păcat ca să viețuim în veacul acesta și de partea stării de-a stânga să ne izbăvească și în partea de-a dreapta, împreună cu toți Sfinții, să ne învrednicim. Amin.

Sfântul Nicolae, sărbătorit la Julia

În ziua de 6 decembrie, marți, Catedrala Episcopală și-a sărbătorit hramul. Răspunsurile la Sfânta Liturghie Arhierescă au fost date de Corul Facultății de Teologie Ortodoxă din Oradea, în soborul slujitorilor fiind prezenți numeroși preoți profesori de la facultatea sus-numită, în frunte cu decanul acesteia, *pr. prof. univ. dr. Nicu Dumitrașcu*. La Sfânta Liturghie au luat parte *Kinga Göncz*, ministrul Tineretului, Familiei, Problemelor Sociale și Oportunității Șanselor din Guvernul de la Budapesta, *Heizer Antal*, președintele Oficiului pentru Minorități, *Ireny Comaroschi*, ambasador al României la Bu-

dapesta, *Constantin Iuliu Aron*, consul general al României la Seghedin, *Perjési Klára*, primarul Julei și numeroși alți invitați. Cu această ocazie, redacția emisiunilor religioase din cadrul Televiziunii Maghiare a înregistrat slujba și a luat un interviu purtătorului de cuvânt al Episcopiei, *pr. prot. vicar Pavel Ardelean*. Copiii români de la grădiniță, școala generală și liceul „Nicolae Bălcescu” din Julia au pregătit credincioșilor o serbare de Moș Nicolae, fiind răsplătiți cu cadouri de *Prea Sfințitul Părinte Episcop* și înalte oficialități ale Ambasadei și Consulatului General al României.

Eva Iova

Colinde în Catedrală

La invitația Consulatului General al României la Seghedin și a domnului consul general *Constantin Iuliu Aron*, duminică, 11 decembrie, va sosi la Julia un cor din România, care să prevestească apropierea mării sărbători a Crăciunului. La slujba arhierescă din Catedrala „Sf. Nicolae”, oficiată de PS Episcop Sofronie și un sobor de preoți, răspunsurile vor fi date de Corul bisericii ortodoxe române din Săliștea Sibiului, după care corul oaspete va susține un concert de colinde românești.

E. I.

Proverbe

Care nume de animale lipsesc?

1. Lac să fie că _____ se adună.
2. Unde-i hambarul plin, sunt și _____.
3. _____ de la cap se mpute.
4. _____ și sub covată cântă.
5. _____ de dar nu se caută la dinți.
6. Nu vinde pielea _____ din pădure.
7. _____ mălai visează.
8. _____ își schimbă părul, dar năravul ba.
9. Cu o _____ nu se face primăvară.
10. Bate șaua să-nțeleagă _____.
11. _____ blândă zgârie rău.
12. _____ care latră nu mușcă.
13. Oala pe foc, _____ în pădure.
14. Se uită ca _____ în calendar.
15. Cine fură az un ou mâine fură și un _____.

L. Borza

Delegarea: 1. broaște, 2. șoareci, 3. pește, 4. cocoș, 5. calul, 6. ursul, 7. vrăbii, 8. lupul, 9. rândunică, 10. iapa, 11. pisica, 12. câinele, 13. iepurele, 14. mîța, 15. bou

Ce știe creionul?

Până creionul se gândește, să rezolvăm noi următoarele egalități!

a) $(18) (12) (43) (7) (16) = 21$

b) $(6) (8) (2) (3) = 21$

c) $(4) (9) (6) (2) = 21$

d) $(5) (4) (3) (6) = 21$

e) $(9) (3) (8) (3) = 21$

Rezolvare:

A. Crișan

e) $9:3=3$
 $3 \times 8 = 24$
 $24:3=8$
 Control:
 $9:3 \times 8 = 24$

d) $5+4=9$
 $9 \times 3 = 27$
 $27:6=4.5$
 Control:
 $5+4 \times 3 = 17$

c) $4 \times 9 = 36$
 $36:6=6$
 $6 \times 8 = 48$
 $48:4=12$
 Control:
 $4 \times 9 + 6:2 = 21$

a) $18 \times 12 = 216$
 $216:43=5.023$
 $259:7=37$
 $37:16=2.3125$

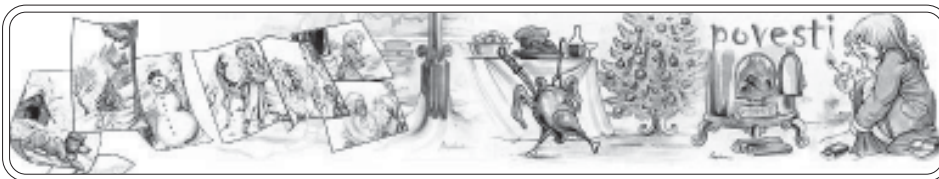
Ghicitori

Eu în toată viața
 mereu strălucesc,
 dar cu strălucirea
 mă și prăpădesc.

(Lumânarea)

Albă și sulemenită,
 când urătă, când iubită;
 Vara nu vor să mă vadă,
 iarna toți mă-mbrățișează.

(Soba)

Dănilă Prepeleac (1)

de Ion Creangă

Erau odată într-un sat doi frați, și amândoi erau însurați. Cel mai mare era harnic, grijuliu și chibzător, pentru că unde pune el mâna, pune și Dumnezeu mila, dar n-avea copii. Iară cel mai mic era sărac. De multe ori fugea el de noroc și norocul de dânsul, căci era leneș, nechitit la minte și nechibzător la trebi; și-apoi mai avea și o mulțime de copii! Nevasta acestui sărac era muncitoare și bună la inimă, iar a celui bogat era peșteră la mațe și foarte zgârcită. Vorba veche: „Tot un bou și-o belea”. Fratele cel sărac – sărac să fie de păcate! – tot avea și el o pereche de boi, dar cole: porumbi la pâr, tineri, nalți de trup, țepoși la coarne, amândoi cudalbi, țintați în frunte, ciolănoși și groși, cum sunt mai buni de înjugat la car, de ieșit cu dânsii în lume și de făcut treabă. Dar plug, grapă, telegă, sanie, car, tănjală, cărceie, coasă, hreapcă, țăpoi, greblă și câte alte lucruri ce trebuiesc omului gospodăru, nici că se aflau la casa acestui om nesocotit. Și când avea trebuință de asemenea lucruri, totdeauna supăra pe alții, iară mai ales pe fratele său, care avea de toate. Nevasta celui bogat de multe ori făcea zile fripte bărbatului, ca să-l poată descotorosi odată de frate-său.

Ea zicea adeseori:

– Frate, frate, dar pita-i cu bani, bărbate.

– Apoi, dă, măi nevastă, sângele apă nu se face. Dacă nu l-oi ajuta eu, cine să-l ajute?

Nevasta, nemaivând încotro, tăcea și înghițea noduri. Toate ca toate, dar carul său era de haimana. Nu treceau două-trei zile la mijloc, și se trezea la ușa ei cu Dănilă, cumnatu-său, cerând să-i împrumute carul: ba să-și aducă lemne din pădure, ba făină de la moară, ba căpiți din țarină, ba multe de toate.

– Măi frate, zise într-o zi cel mai mare istuit; mi-e lehamite de frăția noastră!... Tu ai boi, de ce nu-ți închipuiești și-un car? Al meu l-ai hârbit de tot. Hodorog! încolo, hodorog! pe dincolo, carul se strică. Și apoi, știi vorba ceea: „Dă-ți, popă, pîntenii și bate iapa cu călcăiele”.

– Apoi, dă, frate, zise istalalt, scărpinându-se în cap, ce să fac?

– Ce să faci? Să te-nvăț eu: boii tăi sunt mari și frumoși; ia-i și-i du la iarmaroc, vinde-i și cumpără alții mai mici și mai ieftini, iar cu banii rămași cumpără-ți și un car, și iaca te-ai făcut gospodăru.

– Ia, știi că nu m-ai învățat rău? așa am să fac.

Zicând aceste, se duce la dânsul acasă, își ia boii de-o funie și pornește cu ei spre târg. Dar, cum am spus, omul nostru era un om de aceia căruia-i mânca câinii din traistă, și toate trebile, câte le făcea, le făcea pe dos. Târgul era cam departe, și iarmarocul pe sfârșite. Dar cine poate sta împotriva lui Dănilă Prepeleac? (că așa îi era porecla, pentru că atâta odor avea și el pe lân-

gă casă făcut de mâna lui). El tuflește cușma pe cap, o îndeasă pe urechi și habar n-are: „Nici nu-i pasă de Năstasă; de Nichita, nici atâta”.

Mergând el cu Duman și Tălășman ai săi, tot înainte spre iarmaroc, tocmai pe când suia un deal lung și trăgănat, alt om venea dinspre târg cu un car nou, ce și-l cumpăraseră chiar atunci și pe care îl trăgea cu mâinile singur, la vale cu proptele și la deal cu opintele.

– Stai, prietene, zise ist cu boii, care se tot smunceau din funie, văzând trosotul cel fraged și mândru de pe lângă drum. Stai puțin cu carul, c-am să-ți spun ceva.

– Eu aș sta, dar nu prea vrea el să steie. Dar ce ai să-mi spui?

– Carul dumitale parcă merge singur.

– D-apoi... mai singur, nu-l vezi?

– Prietene, știi una?

– Știu dacă mi-i spune.

– Hai să facem treampa; dă-mi carul, și na-ți boii. Nu vreau să le mai port grija în spate: ba fân, ba ocol, ba să nu-i mănânce lupii, ba de multe de toate... Oi fi eu vrednic să trag un car, mai ales dacă merge singur.

– Șuguiești, măi omule, ori-ți-e într-adins?

– Ba nu șuguiesc, zise Dănilă.

– Apoi dar, te văd că ești bun mehenghiu, zise cel cu carul; m-ai găsit într-un chef bun; hai, noroc să dea Dumnezeu! Să-ți aibi parte de car, și eu de boi!

(Va urma)

O după-masă consacrată sănătății

În ziua de joi, 24 noiembrie, elevii cursului inferior de la Școala Generală Românească din Iula au avut o după-masă deosebită. Învățătoarele lor, în frunte cu *Eva Pătaș Sabău*, au organizat un program de întreceri și jocuri distractive, având ca scop orientarea copiilor spre un mod de viață cât mai sănătos.

În „după-masa sănătății”, competiția a început cu împărțirea elevilor în 6 grupe mixte. După aceasta, la prima probă echipele au avut sarcina să-și aleagă fiecare câte un nume care denumește legume sau fructe. În continuare, grupele trebuiau să-și deseneze câte un „drapel” de echipă cu acest simbol și să spună ceva despre fructul sau zarzavatul ales.

me. Prin aceste mici catrene s-a creat de la bun început o atmosferă plăcută, degajată, dar și constructivă. Căci elevii au lucrat împreună, fiecare angajându-se la o anumită parte din sarcinile prescrise. Cei mai mici au desenat obiectele nece-

fructelor și legumelor, despre mâncărurile sănătoase și, nu în ultimul rând, despre însemnătatea mișcării în aer liber și importanța educației fizice și a sportului. Cu toții au înșirat „cele zece porunci” ale sănătății, pe care le-au cunoscut încă din pregătirea prealabilă.

Fiind vorba de concurs, echipele au primit pentru fiecare probă rezolvată puncte. Grupele ai căror participanți au avut în buzunar câte-o batistă au primit atâtea puncte în plus, câte batiste au avut în total.

În ultima fază a concursului a apărut și mingea, întruchipând sportul, mișcarea. Echipele trebuiau să țină mingea în mișcare pe un cearceaf întins, prins în mâinile membrilor din echipa respectivă. Cele mai multe puncte le-au câștigat cei, a căror minge a săltat de cele mai multe ori în timpul unui minut. De fapt, aceasta a fost proba cea mai atractivă.

Pentru eforturile depuse, la sfârșitul competiției membrii echipei câștigătoare au fost răsplătiți cu câte-un iaurt, iar ceilalți cu câte-un măr. Înainte de plecare, bibliotecarele școlii au anunțat rezultatele concursului de desen al bibliotecii, la care copiii au pregătit desene pe tema „Biblioteca noastră” sau au realizat semne de carte. Fiecare elev participant la acest concurs a primit câte-un cadou din partea bibliotecii.

În această după-masă, elevii din cursul inferior au lucrat și s-au distrat împreună, și-au dovedit cunoștințele legate de viața zilnică și au mai învățat cunoștințe noi, fiind îndemnați spre un mod de viață cât mai sănătos.

Tünde Cefan

Primele emoții mari ale celor mai mici

Această săptămână a fost săptămâna așteptării pentru fiecare copil de grădiniță sau de școală, deoarece la 6 decembrie a ajuns oaspetele din străda Galamb din Iula l-au așteptat cu multe emoții pe Moș Nicolae. Chiar cu zile înainte de sosirea lui, ei au început să deseneze, să coloreze, să picteze și să împature forme de cadouri

și de ale Moșului. Dar cei mai marișori din grupele „Veverița” și „Ursulețul” și-au dovedit talentul creativ și în fața celor mai mici copilași, care abia în septembrie au început să se împrietenească cu numeroasele jucării și ocupații din grădiniță. Asta înseamnă că sosirea lui Moș Nicolae înseamnă primele emoții mari ale celor mai mici copii din grădinița iulană. **R. P.**

Copiii și-au îndeplinit datoria cu seriozitate, alegând câte-un nume potrivit regulamentului de joc. Concurrenții au ales denumirile de măr, pară, portocală, piersică, dar s-a ivit și echipa morcovului și a ridichii. După întocmirea steagului, grupele au născocit mici poezioare potrivite, care să cuprindă însușirile folositoare ale acestor fructe și legu-

sare pentru îngrijirea dinților, pentru dezinfectarea gurii, au întocmit tablouri de puzzle, au colorat tabloul mâncărilor și băuturilor sănătoase.

Reprezentanții claselor mai mari au completat un toto cu diferite întrebări despre igiena personală, despre îngrijirea corpului și a dinților, despre importanța vitaminelor, respectiv ai

Cine a fost și cine este Moș Nicolae?!

Vă invit ca, în cele ce urmează, să-l cunoaștem mai îndeaproape pe cel pe care îl așteptăm să ne aducă daruri, de mici, în fiecare an, la 6 decembrie! Sfântul Nicolae este considerat în diferitele comunități creștine ale pământului ca prieten și protector al judecătorilor, al criminalilor, al hoților, al comercianților, al săracilor, al marinarilor, al bucătarilor, al călătorilor, al fetelor de măritat, al mireselor și, în primul rând, al copiilor mici și al școlarilor.

Sfântul Nicolae s-a născut în Orientul Mijlociu, la 560 de kilometri la nord de orașul Bethlehem. Istoria și legendele legate de Sfântul Nicolae sunt diferite și pline de fantezie, dar se cunoaște cu certitudine că el a trăit în secolul al IV-lea, a fost cardinal de Myra (localitate aflată azi pe teritoriul Turciei) și a fost recunoscut ca sfânt începând cu secolul al VI-lea. Lui îi sunt atribuite 21 de „miracole”, Sfântul Nicolae devenind cunoscut pentru credința sa creștină și pentru dragostea pentru semenii, în special pentru copii. Nicolae provenea dintr-o familie înstărită. Părinții i-au murit însă pe când era copil. El a moștenit întreaga avere, pe care s-a hotărât să o folosească în scopuri umanitare și să-i ajute pe oamenii săraci.

De-a lungul secolelor, au apărut multe povești și legende despre viața și binefacerile Sfântului Nicolae.

Una dintre cele mai cunoscute legende este a celor trei surori, fetele unui nobil săracit, care, neavând zestre, nu se puteau mărita. Se spune că, atunci când fata cea mare a ajuns la vremea măritășului, arhiepiscopul Nicolae a lăsat noaptea, la ușa casei nobilului, un săculeț cu bani de aur. Poveștea s-a repetat întocmai și când a venit vremea de mărităș pentru cea de-a doua fată. Când i-a venit vremea și celei de-a treia fete, nobilul a stat de pază să afle cine-i cel care le-a făcut atât de bine fetelor sale. Noaptea, tatăl l-a văzut pe cardinal cum a lăsat la ușa punghuța cu aur.

Alte legende spun că Nicolae s-a urcat pe acoperiș și a dat drumul săculețului prin hornul casei, într-o

șosetă, și de aceea a apărut obiceiul agățării șosetelor de șemineu. Nu e greu de imaginat această întâmplare, când știm că până în evul mediu târziu, și la noi, în estul Europei, casele oamenilor mai săraci erau construite pe jumătate îngropate în pământ, astfel încât, mai ales iarna, păreau niște movile de zăpadă, cu coșul fumegând.

Deși Nicolae l-a rugat pe tatăl fetelor să păstreze secretul, oamenii au aflat în scurt timp cine este binefăcătorul. De atunci, oricine primea un cadou neașteptat, îi mulțumea Sfântului Nicolae. Amintirea săculețelor cu bani de aur făcuți cadou fetelor sărace, o păstrăm până astăzi, în forma punghuțelor cu dulciuri, altădată cu nuci și alune aurite primite de copii la începutul lunii decembrie.

O altă legendă spune că Nicolae a făcut o călătorie pe mare, către Țara Sfântă, călcând pe urmele Mântuitorului Isus. La întoarcere, o furtună îngrozitoare s-a abătut asupra corabiei pe care se afla sfântul. Nicolae s-a rugat la Dumnezeu să-i ocrotească pe oamenii de pe corabie, iar marinarii au rămas mirați de oprirea bruscă a furtunii. De atunci, Sfântul Nicolae a devenit

săvârșită. A dezgropat trupurile celor trei tineri și s-a rugat mult la Dumnezeu, iar cei trei tineri au înviat. O legendă asemănătoare se referea la un măcelar care fură și ucide trei copii, care sunt apoi reînviați de sfânt, spre marea bucurie a părinților. De atunci, Nicolae este patronul copiilor și al școlarilor.

La 6 decembrie, comemorăm, de fapt, moartea Arhiepiscopului Nicolae, din anul 345 sau 352. De-a lungul secolelor, Sfântul Nicolae a devenit unul dintre cei mai populari sfinți, atât la ortodocși cât și în rândul catolicilor. Pentru celebrarea lui au fost ridicate mii de biserici, în toate colțurile lumii.

Se zice că sfântul nu a fost înmormântat niciodată, iar rămășițele sale pământești, transformate cu timpul în moaște la care se închină credincioșii, erau atât de sfinte, încât în jurul lor se simțea totdeauna o aromă plăcută, dulceagă.

Se mai povestește că, în secolul al XI-lea, marinarii italieni au furat moaștele sfântului și le-au adus din Asia Mică în Italia, la Bari. Se prea poate, însă, ca italienii să fi salvat, de fapt, rămășițele sfântului, din fața năvălitorilor păgâni.

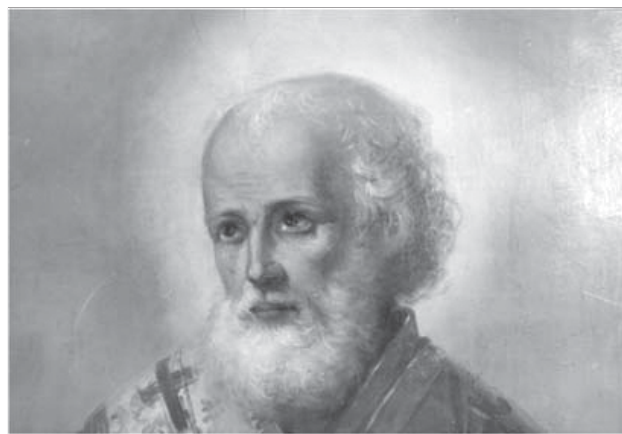
În anul 1600, voievodul român Mihai Viteazul cu doar câteva luni înainte de uciderea sa, a primit în dar de la Cardinalul din Bari, mâna dreaptă a Sf. Nicolae, ca răsplătă a serviciilor aduse de voievod creștinătății. Mihai Viteazul a dăruit mâna dreaptă a sfântului Bisericii „Sfântul Gheorghe-Nou”, care, pe atunci, era cea mai mare mănăstire din târgul Bucureștilor.

După reforma protestantă din secolul al XVI-lea, multe țări din Europa au renunțat la sărbătorirea zilei de 6 decembrie. Olandezii, însă, au păstrat această tradiție catolică, numită de ei *Sinter Klaas*. La începutul secolului al XVII-lea, olandezii emigrați în Statele Unite ale Americii au fondat orașul New Amsterdam, care din 1664, a devenit cunoscutul New York. În câteva decenii, sărbătoarea comemorării Sfântului Nicolae s-a întins pe teritoriul Statelor Unite ale Americii.

Iar *Sinter Klaas* a devenit re-pede *Santa Claus*.

Santa Claus – Moș Nicolae, așa cum îl știm noi astăzi, cu haine roșii, barbă albă, lungă, vesel și pus pe glume, e, se vede, cetățean american! El nu mai seamănă, de exemplu, cu sfântul cuvios, pictat de tânărul Nicolae Grigorescu pe zidul mănăstirii Agapia. Și nici reprezentarea lui printr-un bici cu care era pedepsit

tul Vasile (popular mai ales în Grecia), au început să semene toți cu Santa Claus al americanilor. Dar de ce tocmai în 1931 a început Santa Claus să ia în stăpânire Europa? Iată: în acest an, de Crăciun, au împânzit lumea primele reclame de Coca Cola în care desenatorul firmei, Haddon Sundblom, l-a desenat pe Moș răzând bine dispus, cu o sticlă de cola în mână.

Sfântul Nicolae pictat de Nicolae Grigorescu

Nic-a lui Ștefan a Petri, încălecat pe calul bălan al școlii din Humulești, nu ne mai vine în minte.

Santa Claus, (ridicat de români la grad de Moș Crăciun), a fost creat în 1862 de Thomas Nast, desenator american de origine germană. Născocitorul lui Santa Claus /Moș Nicolae /Moș Crăciun s-a născut la 1840, în orașul german Landau. La șase ani, a emigrat cu familia sa în America, la New York.

Fiind talentat desenator, Thomas e angajat, la 20 de ani, ca ilustrator al revistei Harper's Weekly, cel mai mare magazin ilustrat din acea vreme. În timpul Războiului de Secesiune, el e trimis pe front pentru a desena tablouri de luptă. Unul din desene apărute în revistă în preajma Crăciunului din 1862, îl înfățișează pe Santa Claus cam așa cum îl știm noi azi: un bătrânel rotund și simpatic, purtând pe piept steag american, împărțind daruri soldaților din tabăra nordistă.

Moșul îmbrăcat în haine roșii, în sania sa trasă de reni, a pornit să zboare, pe deasupra caselor noastre din Europa, abia în 1931. De atunci, Sfinții tradiționali ai sărbătorilor de iarnă: Sfântul Nicolae, Moș Crăciun, Moș Gerilă, Miculaș, Sfân-

Deși părintele său, Sundblom, a murit în 1976, bunicuțul care aduce daruri ne-a intrat în case ani de-a rândul, prin reclamele Companiei binecunoscutei băuturi răcoritoare americane, cu binecunoscutele sale melodii.

În prezent, un alt Moș se pregătește să-i ia locul americanului Santa Claus. El este Joulu Puki, Moș Gerilă al finlandezilor, care locuiește în Napapiiri, aflată în pădurea din apropierea orașului Rovaniemi, din Finlanda. Moșul are și o adresă (chiar și de e-mail), la care îi scriu copii din toată lumea. Dar până să-și ia sacul cu daruri în spinare, acest Moș Crăciun al secolului XXI primește oaspeți chiar în căsuța sa din povești.

De la Nicolae, arhiepiscopul din Asia Mică, trecând prin Catedrala din Bari, lăsând daruri în saboții de lemn ai copiilor olandezi (care cred că Moș Nicolae vine la ei din Spania), îmbrăcându-se în haine roșii, cu steag american cu etichetă ce Coca Cola, Moș Nicolae și Moș Crăciun se contopesc cu un nou personaj, finlandezul Joulu Puki și se mută, de această dată, ceva mai aproape de noi, în Laponia. Mitul continuă să trăiască spre bucuria atât a celor mari, cât mai ales celor mici!

Mihaela Bucin

Santa Claus din reclamele Coca Cola

patronul marinarilor și al călătorilor.

Altă veche legendă spune că erau odată trei studenți teologi care călătoreau spre Atena, unde doreau să studieze. Ei au înnoptat la un han. Proprietarul hanului, un om crud și setos de avere, i-a omorât pe cei trei tineri pentru a le fura banii, iar rămășițele lor pământești, le-a îngropat. Nicolae, Arhiepiscopul Mirelor Lichiei, înnoptase și el la același han. Adormit, el a visat crima

Conferința naționalităților la Zánka

Din 2006, sistemul de la Bologna va fi introdus și în Ungaria

Secția naționalităților din cadrul Ministerului Învățământului din Ungaria, condusă de româncă Ana Oros Simon, organizează în fiecare an o conferință pe țară, la care sunt invitați reprezentanții tuturor școlilor de naționalitate precum și ai autoguvernărilor pe țară a minorităților. În acest an, conferința a fost ținută în zilele de 24–25 noiembrie, la Zánka, participând și patru profesori de la Școala generală și Liceul „Nicolae Bălcescu” din Iula: Elena Gaál Condoroș, Ana Secan Navratil, Ana Radici Repisky și Teodor Martin. Despre tematica celor dezbătute în cele două zile, am întrebat-o pe Elena Condoroș, directoarea adjunctă a liceului.

– Am considerat că e foarte important să participăm la această conferință, pentru că e datoria noastră să informăm elevii și părinții lor despre orice modificare din domeniul învățământului. Mai cu seamă că azi tinerii trebuie să aducă decizii foarte importante în privința continuării studiilor și nu este deloc indiferent, ce fel de informații primesc din partea școlii. În timpul acestor zile au fost ținute trei prelegeri, și anume: „Modificările din învățământul superior”, prezentată de Szövényi Zsolt, din partea Ministerului Învățământului; „Experiențele înnoirii învățământului, în special cele legate de noul sistem de bacalaureat” de Sípós János, secretar de stat; „Drepturile și obligațiile autoguvernărilor minoritare în domeniul învățământului” de Ottó Heinek, președintele Autoguvernării pe Țară a Germanilor din Ungaria.

Prima prelegere, prezentată de Szövényi Zsolt ne-a oferit informații despre procesul de la Bologna. Începând din anul școlar 2006–2007, toate instituțiile superioare vor trece la acest sistem. Câteva instituții au trecut deja din 2005 la acest sistem, pentru a experimenta modificările și noutățile lui. Procesul de la Bologna se trage din Declarația de la Bologna din 1999, care a fost semnată de 29 țări, printre care și Ungaria. Țările semnatare s-au declarat în comun că vor adapta învățământul lor superior la modelul anglo-saxon, ceea ce înseamnă, în esență, un studiu superior în mai multe trepte, adică învățământ de bază, masterat și doctorat. Parlamentul Ungariei a votat, la ședința din 10 oc-

tombrie a.c., modificarea Legii Învățământului, care facilitează ca învățământul superior să treacă la pregătirea lineară, cu calificare în mai multe cicluri, sistem acceptat în întreaga Regiune Europeană de Învățământ Superior.

Acest sistem deschide noi perspective, un orizont mult mai larg pentru tineretul studios dornic să-și continue studiile nu numai în Ungaria, ci la orice instituție de învățământ superior din Europa.

În această nouă segmentare, prima treaptă de pregătire este cea de bază, „bachelor”, cuprinzând 6–8 semestre. Ea asigură cunoștințe de specialitate necesare pentru a avea șanse pe piața brațelor de muncă, dar în același timp asigură și suficiente cunoștințe din domeniul respectiv pentru continuarea studiilor la masterat. Masteratul cuprinde 2–4 semestre, în afară de pregătirea profesorilor, care pretinde o pregătire de 5 semestre. Masteratul, la fel, asigură șanse de nădejde pe piața brațelor de muncă, dar poate fi și punctul de plecare în continuarea studiilor pentru doctorat.

Sistemul instituțiilor superioare se va desființa, deci nu vor mai fi studii de 4 ani.

Iar profesorii vor putea fi angajați în școli generale și licee abia după obținerea masteratului, studiul încheindu-se cu un semestru de practică. Consider acest sistem foarte bun, pentru că, din păcate, până acum pregătirea practică a cadrelor didactice a fost complet neglijată. Deci, în viitor și un profesor de școa-

lă generală va trebui să studieze 5 ani (plus un semestru de practică) primind, de fapt, pregătire universitară, adică pregătire cu grad de masterat. Însă pregătirea educatoarelor și învățătorilor nu se va modifica.

În sistemul universitar actual vor rămâne și în continuare studiile de medicină, stomatologie, de medicină veterinară, farmacie, studiile juridice și de arhitectură. Asta înseamnă că studenții acestor facultăți vor obține după cei șase ani de studii diplomă de masterat. Din 2007 se vor modifica și studiile artistice.

Întregul sistem nou oferă studenților posibilitatea de a obține oricare specializare din învățământul superior ungar, numai că drumul care duce spre o specializare sau la alta s-a schimbat.

Cam aceste aspecte au fost explicate în cadrul prelegerii. Despre acestea vom informa în curând elevii și părinții. Răspunderea este comună, iar în ce ne privește, ne străduim să obținem toate informațiile necesare pentru a înlesni absolvenților noștri continuarea studiilor în direcția dorită.

– Ați amintit că secretarul de stat Sípós János a vorbit despre experiențele înnoirii învățământului, ale noului sistem de bacalaureat. Este vor-

ba despre experiențe pozitive sau negative?

– Acest Sípós János a devenit secretar de stat după ce a lucrat practic, la catedră, ca profesor. Prin urmare, a susținut o prelegere foarte interesantă. Specialiștii consideră că rezultatele examenelor de bacalaureat din 2005 au confirmat așteptările legate de noul sistem. Deci faptul că elevii, o dată cu examenele de bacalaureat dau și examen de admitere la instituțiile de învățământ superior, s-a dovedit a fi mai bun decât sistemul de până acum. În acest an nu se modifică sistemul punctelor aduse din școala medie (60 de puncte), al punctelor obținute (60 de puncte) și al punctelor suplimentare (24 de puncte). La fel, vor fi acceptate două examene de limbă, dintre care pentru cele de grad superior se dau 10 puncte, iar pentru cele de grad mediu 7 puncte. În privința modificărilor din 2006: dacă la secția aleasă punctele obținute vor fi calculate pornind de la notele examenului de bacalaureat, în cazul examenului la nivel superior se vor mai da 14 puncte suplimentare, fapt care, consider că va încuraja elevii să dea examene de nivel superior. Începând din anul 2008, pentru examenele de limbă se vor da numai 10 puncte, ceea ce va ridica ponderea disciplinelor de specialitate pretinse la admitere. Cam acestea se pot desprinde ca accente noi

din conferința domnului Sípós. Acesta a mai remarcat că rezultatele examenelor de bacalaureat din 2005 nu sunt mai slabe decât cele din anul 2004.

– Iar a treia prelegere a fost susținută de Ottó Heinek, președintele Autoguvernării pe Țară a Germanilor din Ungaria. Ce informații noi v-a oferit domnia sa?

– În cadrul prezentării sale, domnul Heinek a vorbit despre modificarea Legii electorale, votată recent de Parlamentul Ungariei, pe care a prezentat-o în conformitate cu modificarea Legii Învățământului. În același timp, la conferință s-a mai vorbit despre reducerea normativelor financiare ale școlilor de naționalitate. Secretarul de stat Sípós János ne-a informat că probabil se va modifica Legea Bugetară, iar prin aceasta se va soluționa satisfăcător și problematica normativelor. Deși conferința de la Zánka a fost o întrunire foarte utilă, din păcate, interesul naționalităților, precum și al școlilor românești a fost foarte redus. Mai mult chiar, românii au fost reprezentați numai de profesorii școlii noastre.

Tot atunci, doamna directoare adjunctă ne-a mai informat că, deși ar trebui să se discute în comun despre problemele majore ale învățământului nostru, nici celelalte școli românești, nici Autoguvernarea pe Țară a Românilor din Ungaria nu a fost reprezentată la recenta conferință.

Rita Pătaș

Zi deschisă la Liceul Românesc

În ziua de 1 decembrie, Liceul „N. Bălcescu” din Iula a așteptat elevii școlilor generale cu porțile deschise, ca acești școlari să se informeze despre programa și posibilitățile singurului liceu românesc din Ungaria.

PERSONAJE:
CIORAN
ORBUL CU LUNETĂ
DISTINSA DOAMNĂ
CARE FACE FIRIMITURI
HAMALUL
ORBUL CU LUNETĂ,
DEVENIT PROFESORUL
DE FILOSOFIE ORB
TÂNĂRUL CARE VREA
SĂ SE SINUCIDĂ
FATA CU IEPURAȘUL
ORBUL CU LUNETĂ,
DEVENIT ȘEFUL SECȚIEI
APATRIZI
DACTILOGRAFA
FEMEIA ÎN ALB (SĂ FIE
TOT DISTINSA DOAMNĂ?)
FEMEIA CARE IESE DIN
MARE
PREȘEDINTELE
CIORAN TÂNĂR
BOCITOAREA

Scena 1

Muzică tipic pariziană cântată la flășnetă.

La intrarea în sala de spectacol spectatorii descoperă, proiectată pe o imensă pânză din fundalul scenei, celebra fotografie în care Cioran, Eliade și Ionescu sunt împreună, în Piața Fürstenberg de la Paris.

ORBUL CU LUNETĂ intră și începe să-și monteze telescopul pe un trepied.

Personajele din fotografie se fărâmițează încet, dispar...

Nu rămâne decât Piața Fürstenberg ca decor al scenei care urmează.

CIORAN intră cu un aer rătăcit, face câțiva pași prin piață, se apropie de ORBUL CU LUNETĂ.

CIORAN: Domnule orb...

ORBUL CU LUNETĂ: Poftim?

CIORAN: Scuzați-mă vă rog, nu sunteți cumva dumneavoastră fotograful cu care aveam întâlnire?

ORBUL CU LUNETĂ: Cum?

CIORAN: Eu sunt Emil Cioran... Nu vă spune nimic numele meu? Aveam o întâlnire aici... cu doi prieteni... și cu un fotograf... și de aceea vă întreb dacă nu sunteți cumva dumneavoastră fotograful.

ORBUL CU LUNETĂ: Nu, domnule, nu sunt eu.

CIORAN: Sunteți sigur că nu sunteți dumneavoastră?

Matei Vișniec

Mansardă la Paris cu vedere spre moarte (fragment)

ORBUL CU LUNETĂ: Domnule, doar vedeți bine că sunt orb. De unde până unde vă închipuiți că aș putea să fiu fotograf?

CIORAN: Și totuși aveți un trepied...

ORBUL CU LUNETĂ: Ei și ce? E pentru telescop.

CIORAN: Îmi pare rău... Nu voiam să vă perturb...

Din păcate memoria mea începe s-o ia razna. Poftim, aveam o întâlnire aici și nici nu mai știu la ce oră... Mi s-a spus să vin ca să facem

toți trei o fotografie... o fotografie pentru o editură... eu și cu acești doi prieteni...

S-ar părea că suntem prieteni încă din tinerețe... și că sunt cei mai buni prieteni ai mei... Dar nu-mi amintesc cum îi cheamă... Și nici numele fotografului nu mi-l mai amintesc...

ORBUL CU LUNETĂ: Eu, domnule, mă numesc Bruno.

CIORAN: Bruno... deci, e clar, nu sunteți dumneavoastră.

ORBUL CU LUNETĂ: Toată lumea mă știe în cartier...

Cioran, Eliade
și Ionescu la Paris

CIORAN: În orice caz, nici nu sunt sigur că am reținut bine numele fotografului... Mi s-a spus că e un fotograf tânăr... specializat în portrete de scriitori... Și deci mi s-a spus să vin aici... În Piața Fürstenberg... O fi asta, cred, Piața Fürstenberg, doar nu sunt nebun.

ORBUL CU LUNETĂ: Nu, nu sunteți. Asta e Piața Fürstenberg.

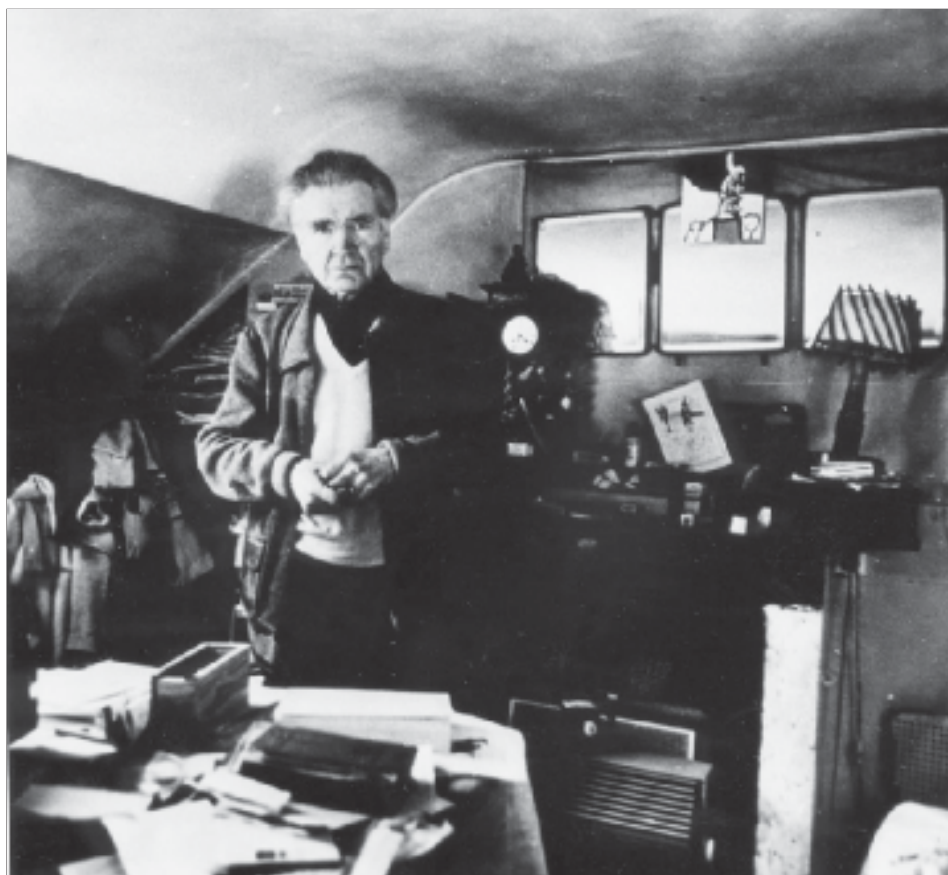
CIORAN: Poftim, nici nu-mi mai amintesc cine era acest Fürstenberg... Dar ce e mai ciudat... știți, am impresia că am mai trăit o dată

acest moment, această întâlnire... Sau poate că sunt într-o prea mare întârziere și atunci... nu mai știu... De obicei nu întârzi niciodată. Pentru mine punctualitatea e sfântă. Timpul nu-l consider decât o iluzie, dar punctualitatea e importantă... Trebuie să fii nebun să te lași prins în capcana timpului, dar punctualitatea are un sens pentru că este un semn de respect. Și de aceea, deci... cum aveam întâlnire cu doi prieteni pe care îi respect mult... din păcate nu-mi mai amintesc cum îi cheamă și nici ora la care trebuia să ne vedem.

ORBUL CU LUNETĂ: Nu-i nimic. Nu vreți mai bine să contemplați puțin cerul, prin telescop? Nu e scump. Pentru un franc puteți să vă uitați la cer timp de cinci minute.

CIORAN: Din păcate, știți, pe mine cerul nu mă prea interesează...

ORBUL CU LUNETĂ: Încercați. O să vedeți. E bine cu telescopul. Nimic nu apropie mai mult decât telescopul. O să vedeți detalii

Emil Cioran, în locuința sa din Paris

tulburătoare. O să vedeți craterele de pe lună.

CIORAN: Nu, risc să am amețeli... Când mă uit la cer amețesc și după aceea îmi vine să vomit...

ORBUL CU LUNETĂ: Încercați, zău, vă ofer cinci minute gratuit... Deși cred că e încă devreme... Probabil că soarele nu a apus încă... De fapt, cât e ora?

CIORAN: Nu știu. Când mi-am amintit că trebuia să fiu la întâlnire, am venit într-o fugă. Mi-am uitat și ceasul și chiar și șapca...

ORBUL CU LUNETĂ: În seara aceasta o să avem lună plină, cel puțin așa sunt previziunile. Spuneți-mi, domnule, începe odată să se întunece sau nu?

CIORAN: Da, începe ușor să se întunece.

ORBUL CU LUNETĂ: Se văd deja ceva stele, poate?

CIORAN: Nu. Nu încă. De altfel, mă tem că vom avea un cer cam înnoirat în noaptea asta.

ORBUL CU LUNETĂ: Credeți că s-ar putea să plo- uă?

CIORAN: Nu prea știu.

ORBUL CU LUNETĂ: Dacă cumva începe să plo- uă, toată munca mea s-a dus pe apa sâmbetei. Înseamnă c-am ieșit degeaba. În general, când plouă, sunt obligat să fac stânga-mprejur imediat, altfel îmi intră apă între lentile. Și în orice caz, când plouă nici dracu' n-are chef să se uite la stele. Cum e, domnule, continuă să se întunece sau ce naiba?

CIORAN: Da, continuă să se întunece...

ORBUL CU LUNETĂ: Da' luna nu se vede, este?

CIORAN: Nu. Îmi pare rău. Cel puțin eu n-o văd... Cerul mi se pare cam pus- tiu în noaptea asta.

ORBUL CU LUNETĂ: Nu tu lună, nu tu stele... Bizar...

CIORAN: Nu... Ni- mic... Numai un tavan gros de nori... Și care se lasă tot mai jos...

ORBUL CU LUNETĂ: Da, știam... Mereu îmi spun, nu e asta locul – pia- ța asta Fürstenberg – potri- vit pentru lunetă. Chiar și când e cerul înstelat, nu se vede mare lucru de aici... Piața asta Fürstenberg e așa de înghesuită între clădiri, strivită de acoperișurile Pa- risului... N-are nici o des- chidere, domnule...

Românii, cei mai romantici europeni

Românii sunt cei mai romantici europeni, arată studiul „Weekend de neprețuit”, realizat în 12 țări europene, informează Mediafax. Românii sunt pe primul loc în topul romantismului, 88% dintre cei întrebați susținând că un weekend reușit este obligatoriu unul romantic, față de numai 26% dintre respondenții din Polonia.

Practic, toți românii declară că ar dori să își petreacă weekend-ul perfect în compania partenerului de viață. Când vine vorba de cheltuirea banilor, majorita-

tea românilor (71%) declară că sâmbăta și duminica cheltuiesc mai mulți bani pentru persoana iubită decât pentru ei înșiși. Pentru români, weekend-ul ar fi cu adevărat ratat dacă s-ar certa cu partenerul de viață (72%), dacă ar rămâne fără bani (72%) sau dacă persoanele cu care și-au făcut planuri s-ar răzgândi. Oboseala (48%) și responsabilitățile de serviciu (47%) sunt lucrurile care îi împiedică pe cei mai mulți să se bucure de weekend, urmate de responsabilitățile familiale (44%) și alte sarcini (42%).

Cursuri în avioane

În timpul zborurilor internaționale, aeronavele Japan Airlines le oferă pasagerilor, prin intermediul unor lecții interactive, posibilitatea să învețe circa 22 de limbi străine, inclusiv engleză, franceză, chineză, japoneză, rusă, spaniolă, thai și vietnameză, potrivit AFP. Lecțiile, concepute pentru învățarea rapidă a elementelor de bază ale unei limbi, sunt oferite pasagerilor doar în interiorul aeronavelor dotate cu sisteme de divertisment de ultimă generație. În plus, Japan Airlines le oferă pasagerilor săi și acces la Internet în timp real pe anumite rute de zbor, cum ar fi Tokyo-Londra.

Dacă femeile ar conduce lumea...

V-ați întrebat vreodată cum ar arăta viața dacă nu mai femeile ar lua decizii în lumea asta? Credeți că șofatul, un parcaj sau partidele de popice ar mai fi la fel de simple?

Pârtie de schi în deșert

Miliardarii din Emiratele Arabe au pus la cale o nouă investiție prin care sfidează natura și legile fizicii. Este vorba despre o pârtie artificială indoor, deschisă în Dubai, în care se poate schia în orice moment, chiar dacă afară sunt 45 de grade.

Prima pârtie de schi deschisă în deșert, și nu pe nisip, așa cum și-ar imagina unii, ci chiar pe zăpadă, se află în Dubai. În cadrul unui uriaș complex, Mall of the Emirates, o investiție care se ridică la un miliard de dolari, a fost inaugurat un centru pentru sporturi de iarnă, dotat cu 5 pârtii, de toate dificultățile, zone pentru agrement, instalație de telescaun, totul într-un impecabil decor hibernal.

Construcția-gigant, de 85 de metri înălțime, o capodoperă a ingineriei mondiale, a avut nevoie de aproximativ 1.000 de muncitori pentru a deveni cea de-a tre-

ia „stațiune” de schi indoor din lume și cea mai modernă. Din nisipurile deșertului din zona Golfului Persic se ridică acum o uriașă construcție – formată din magazine, hoteluri și alte clădiri comerciale –, în mijlocul cărora tronează o formă ciudată, un soi de cocon misterios. În interiorul acestuia se află o suprafață imensă acoperită cu zăpadă, care reconstituie un peisaj alpin, cu pante mai mult sau mai puțin abrupte, cascade înghețate, brazi și multă zăpadă.

Pârtia principală are o lungime de 400 de metri, acoperișul simulează aproape perfect culoarea unui cer înnoat, zăpada cade tot timpul din „nori”, iar instalația de transport pe cablu cără sânguincioasă schiorii în „vârful muntelui”. Directorul executiv al complexului, Phil Taylor, susține că ideea construirii acestei „stațiuni”

nu a fost legată doar de schiul propriu-zis, ci și de dorința „de a aduce activitățile de iarnă și jocul în zăpadă în viața unor oameni care nu au avut niciodată ocazia să vadă așa ceva”.

Întreaga construcție se întinde pe o suprafață de 22.500 de metri pătrați și are nevoie de 6.000 de tone de zăpadă, așezată într-un strat de 50 de cm, pentru a funcționa la capacitate maximă, respectiv 1.500 de vizitatori simultan. Pentru o zi „obișnuită” Phil Taylor așteaptă în jur de 3.500 de persoane – cu un vârf de 5.000 în zilele aglomerate – care vor plăti pentru două ore (inclusiv echipament complet) circa 40 de dolari. Vizitatorii din mall au posibilitatea, în timp ce-și fac cumpărăturile în pantaloni scurți, să privească imensa pârtie, vizibilă de altfel și de la ferestrele hotelului construit în cadrul aceluiași mall.

Premii pentru inventatorii români

Inventatorii români care au participat la cea de-a 54-a ediție a Expoziției Mondiale de la Bruxelles au reușit să câștige 14 medalii de aur cu mențiune, 19 medalii de aur, 13 medalii de argint, o medalie de bronz și cinci premii speciale. Distincțiile au fost obținute de 48 de brevete, care au fost prezentate marți, 29 noiembrie, la București, la festivitatea de decernare a medaliilor organizată de Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică, informează Rador.

„În umbra pe care o face un munte uriaș, rar mai poate ceva să crească.” D. Anghel

Un portal axat pe știrile din România, special concepute pentru românii din străinătate.

www.ghidul-romanilor.com

UMOR

Un scoțian se plânge unui prieten: – Niciodată nu pot să beau o cafea așa cum îmi place; când sunt în vizită, pun trei lingurițe de zahăr, iar acasă pun numai una!

☺ ☺ ☺

– Știi de ce în Scoția terenul este format numai din dealuri, văi și movile?

– Nu.

– Cu multe secole în urmă, un scoțian a pierdut o monedă de aur.

De 1 Decembrie, fotbalistii aduc România în fruntea Europei

Echipele românești defilează în Cupa UEFA ca niciodată în ultimul deceniu și jumătate. În a patra etapă, Steaua, Dinamo și Rapid au jucat, toate, la București și au învins fiecare neprimind nici un gol. Miercuri, pe 30 noiembrie, Steaua a obținut a doua victorie clară, 3-0 cu Halmstadt, iar la 1 decembrie Dinamo a devansat TSKA Moscova, deținătoarea Cupei UEFA, cu 1-0, Rapid obținând victoria cu același scor în fața grecilor de la PAOK Salonic. După cele trei succese România trece pe primul loc în ierarhia UEFA, care se calculează conform unui coeficient bazat pe rezultatele din actualul sezon. Deci în privința evoluției internaționale cluburile românești depășesc superputerile de fotbal ca Anglia, Spania, Italia, Franța sau Germania. Înaintea ultimei etape Steaua și Rapid sunt deja calificate în primăvara europeană, pentru ultima rundă rămânând doar întrebarea dacă se vor putea menține în fruntea clasamentului din grupele lor, iar Dinamo – după un început ghinionist – și-a recăpătat șansele de calificare.

Steliștii au jucat și pentru antrenorul lor

Înaintea partidei cu Halmstadt, Oleg Protasov, antrenorul ucrainean al Stelei a anunțat că din motive familiare, probabil că în această iarnă va părăsi gruparea din Ghencea. Unii susțin că el a primit o ofertă de 1 milion de euro din partea echipei Dnipro Dnepropetrovsk, de unde s-a lansat în fotbalul mare, iar familia lui dorește întoarcerea acasă. Zvonurile parcă i-au îndârjit pe jucătorii Stelei, care au început în forță, lăsând impresia că doresc să rezolve soarta partidei cât de repede posibil. Asaltul asupra porții adverse și-a adus rezultatul. În minutul opt un șut de la distanță a lui Mirel Rădoi a găsit drumul spre plasa porții norvegiene. Din acel moment n-a existat nici un dubiu în ce privește victoria și calificarea gazdelor, care au avut ca singur adversar serios terenul greu. În a doua repriză a mai venit deja obișnuitul gol al fundașului Dorin Goian, al treilea în Cupa UEFA și reușita atacantului Victorăș Iacob. Și Stadionul Steaua arhiplin s-a transformat într-o manifestare a bucu-

riei nemărginite, care a răsunat de numele lui Protasov scandat de 25.000 de suporter, care l-au îndrăgit pe antrenorul ucrainean în jumătate de an. După fluierul final, întreaga echipă l-a îmbrățișat pe antrenor și l-a con-

Măldărășanu sărbătorește

dus în fața galeriei, mulțumindu-i încurajarea fantastică. După acest gest de devotament, Protasov a părăsit stadionul cu ochi înlăcrimați și a declarat că: „Jucătorii au evoluat pentru ei, pentru echipă și pentru suporter, le mulțumesc pentru că și eu îmi doream această victorie. Vreau să le mulțumesc spectatorilor, care au fost superbi și în felul în care s-au comportat în ceea ce mă privește. Încă nu am luat o hotărâre, nu știu dacă sau când o să plec. Sunt mulțumit aici și îmi place să lucrez la Steaua. Băieții mi-au oferit clipe minunate.”

Dinamo a învins deținătoarea Cupei UEFA

TSKA Moscova, echipa de suflet al lui Roman Abramovici a sosit la București pentru a se întâlni

cu o echipă bântuită de scandaluri interioare. Cearță între acționari, două înfrângeri consecutive în campionat și contestarea continuă a antrenorului Ioan Andone. Acestea au fost evenimentele premergătoare ale partidei, totuși Dinamo s-a prezentat ca o echipă care poate lupta de la egal la egal cu moscoviții. Pentru ambele a existat presiunea de nevoia victoriei. Gazdele au arătat că o echipă ambițioasă, însă lipsită de concentrare și încredere în sine. Dacă luăm în calcul ratările enorme ale Dinamoviștilor partida trebuia să se încheie cu barem trei-patru goluri diferență a românilor. Dar în primul rând ezitățile lui Ianis Zicu au făcut ca deschiderea și stabilirea scorului final de 1-0 să vină numai spre mijlocul reprizei secunde, când Zicu a nimerit bara transversală, iar Vlad Munteanu n-a avut de făcut altceva de-

			Cup	Matches	Points	Team Coef
1	Arsenal	Eng	CL	5	13	16.1585
2	FC Barcelona	Esp	CL	5	12	14.7105
3	Olympique Lyon	Fra	CL	5	12	14.2480
4	Liverpool	Eng	CL	5	11	14.1585
5	Internazionale	Ita	CL	5	11	13.9935
	Juventus	Ita	CL	5	11	13.9935
7	Bayern München	Ger	CL	5	11	13.1655
8	Chelsea	Eng	CL	5	10	13.1585
9	Real Madrid	Esp	CL	5	10	12.7105
10	Steaua Bucuresti	Rom	UC	5	9	12.2450
	Rapid Bucuresti	Rom	UC	5	9	12.2450
12	AC Milan	Ita	CL	5	9	11.9935
13	Shakhtar Donetsk	Ukr	UC	6	10	11.8150
14	Ajax	Ned	CL	5	10	11.7325
15	Villarreal	Esp	CL	5	9	11.7105
16	Lokomotiv Moscow	Rus	UC	6	9	11.5575
17	RC Strasbourg	Fra	UC	5	9	11.2480
18	Schalke 04	Ger	CL	5	9	11.1655
19	Manchester United	Eng	CL	5	8	11.1585
	Middlesbrough	Eng	UC	5	8	11.1585
	Bolton Wanderers	Eng	UC	5	8	11.1585

Steaua și Rapid pe locul zece în clasamentul cluburilor europene, conform coeficientului UEFA. Urmează imediat după Juve, Bayern, Chelsea și Real Madrid și înaintea lui Milan, Ajax și Manchester United.

care a învins-o în cariera de antrenor. „Am făcut un meci foarte bun, în care ne-am schimbat doar atitudinea față de ultimele partide din campionat, dar am ratat și astăzi foarte mult. Cred că imprecizia atacanților a fost cauzată și de starea terenului. Știam că TSKA este o echipă puternică, dar știam și că are puncte slabe, de care am profitat azi și ne-am creat ocazii.”, a spus Andone.

Măldărășanu a dus Rapidul în etapa următoare

Alb-vișinii au dobândit pașaportul pentru faza următoare a Cupei UEFA după un parcurs excelent în această competiție. Ca și Steaua, Rapidul nu a primit gol în grupe până acum. Nebunie totală în bătrânul stadion giuleștean. Plouă, e frig, bate vântul. Toate acestea nu mai contează. Joacă Rapidul și se simte miros de primăvară. Impulsionată de galerie poate ca niciodată, formația vișinie atacă încă din primul minut și cei doi mijlocași, Măldărășanu și Karamian pun primele probleme adversarilor. Asaltul la poarta grecilor continuă, mingea se plimbă în două rânduri ca la biliard prin careul oaspeților. Bătrânul Zagirakis cedează după numai 30 de minute și abandonează lupta. Buga are cea mai mare ocazie în minutul 41, dar șutul său trece milimetric pe lângă stâlpul din dreapta lui Fernandes. În ultimul minut al primei reprize se acordă lovitură liberă pentru giuleșteni. Măldărășanu își potrivește mingea la 18

metri de poarta adversă. Gol, și giuleștenii intră la pauză cu avantaj. În repriza a doua terenul începe să devină din ce în ce mai greu. Se aruncă multe mingi în față. Elenii încearcă și ei ceva, dar e prea târziu. „E o seară magică pentru Rapid, și pentru mine personal, mai ales că și tata s-a calificat. Am plecat cu șansa a cincea și acum avem maximul de puncte”, a declarat tânărul antrenor al Rapidului, Răzvan Lucescu.

În ultima etapă a grupelelor Cupei UEFA Rapid va juca cu Stuttgart, în deplasare. Steaua, tot ca vizitatoare va sosi în Germania, la Herta Berlin, iar Dinamo se va duce, pentru un meci decisiv, în Franța, la Marsilia. Cele trei reprezentante ale României în Cupa UEFA au făcut ca Ziua Națională să aducă cea mai mare bucurie suporterilor de fotbal. Prin cele trei victorii fotbalul românesc la nivel de cluburi a urcat în fruntea clasamentului european, având cel mai bun coeficient UEFA. Situația este fără precedent și va aduce drept urmare, ca din sezonul 2007-2008 în Liga Campionilor și în Cupa UEFA să poată participa câte două cluburi românești.

Ultimele rezultate ale echipelor noastre de fotbal

Campionatul județean, Bichiș, div. I	
OMTK – Băntia	2-0
Tótkomlós-Micherechi	0-3
Campionatul județean, Bichiș, div. III	
Chitighaz–Dombegyház	0-5
Leucușhaz–Békéssámson	2-2
Aletea – Kaszaper	1-5

Pagină realizată de Ștefan Crâsta

TSKA la pământ

TVR 1

Luni 12 decembrie

6.00 Jurnalul TVR 7.00 Serial. Isabel, în căutarea iubirii 7.55 Călătorii culinare. Documentar 9.00 Surprize, surprize... (R) 11.35 Teleenciclopedia (R) 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.00 Pro patria 14.30 Kronika 15.55 Martin Luther. Documentar 17.00 Sănătate pentru toți! 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Prim plan 20.00 Iartă-mă! 21.30 Reflector 22.00 Jurnalul TVR 22.30 Nocturne 23.30 Serial. Brigada Omuciderii 1.10 Jurnalul TVR (R).

Marti 13 decembrie

6.00 Jurnalul TVR 7.00 Serial. Isabel, în căutarea iubirii 7.55 Călătorii culinare. Documentar 9.00 Sănătate pentru toți! (R) 10.00 Iartă-mă! (R) 11.30 Nocturne (R) 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.00 Alege viața! (R) 14.30 Serial. Legende de automobilismului 15.00 Kronika 15.55 Martin Luther. Documentar 17.00 Generația contra 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Prim plan 20.00 Film. Ziarul 22.05 Jurnalul TVR 22.35 Memorialul durerii 23.30 Serial. Ofițer Karen 0.20 Generația contra (R) 1.10 Jurnalul TVR (R).

Miercuri 14 decembrie

6.00 Jurnalul TVR 7.00 Serial. Isabel, în căutarea iubirii 7.55 Maestrii gusturilor. Documentar 9.00 Generația contra (R) 10.00 Cu Irina la cafea (R) 11.30 Travelling circular (R) 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.00 Oameni ca noi 14.30 Tribuna partidelor parlamentare 15.00 Conviețuiri 15.55 Călătorie spre calea lactee Documentar 17.00 Ora de cultură 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Prim plan 20.00 Ochiul magic 20.30 Fotbal: Stuttgart-Rapid 22.45 Jurnalul TVR 23.00 Parteneri de Week-end (R) 23.30 Serial. Ofițer Karen 1.10 Jurnalul TVR (R).

Joi 15 decembrie

6.00 Jurnalul TVR 7.00 Serial. Isabel, în căutarea iubirii 7.55 Maestrii gusturilor. Documentar 9.00 Interes general (R) 10.00 Mic, da' voinic! (R) 10.30 Ochiul magic (R) 11.30 Profesiști (R) 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.00 ... Sed Lex! 14.30 Emisiune în limba germană 15.55 Russell Crowe. Documentar 16.25 Microcosmos. Documentar 17.50 Tragerile Joker și Lotto 5/40 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Prim plan 20.00 Fotbal: Hertha Berlin-Steaua 22.00 Film. În arșița nopții 1.10 Jurnalul TVR.

Vineri 16 decembrie

6.00 Jurnalul TVR 7.00 Serial. Isabel, în căutarea iubirii 7.55 Maestrii gusturilor. Documentar 9.00 Toujours L'amor 1015 Reflector (R) 10.45 Memorialul durerii 11.40 Garantat 100% 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.00 Parlamentul României 16.00 Călătorie spre cale lactee. Documentar 17.00 Interes general 18.00 Jurnalul TVR 19.30 Școala vedetelor 20.00 Stele... de 5 stele 21.00 Serial. Lost: Naufragiații 22.00 Jurnalul TVR 22.30 O zi cu Johnny Răducanu 23.40 Film. Recviem pentru un vis 1.30 Jurnalul TVR.

Sâmbătă 17 decembrie

6.00 Ceasul deșteptător 7.30 Desene animate 8.30 Mic, da' voinic! 9.00 Portativul piticilor 10.00 Serial. Exploratorii galactici (R) 11.00 Lumea în care trăim 12.00 Orizont 2007 13.00 Jurnalul TVR 13.15 O vedetă... populară 15.00 Parteneri de Week-end 15.30 Cu Irina la cafea 17.00 Teleenciclopedia 18.00 Jurnalul TVR 19.00 Videogramele unei Revoluții. Documentar 22.00 Jurnalul TVR 22.30 Profesiști 23.30 Film. Un om și trei fantome 1.20 Jurnalul TVR.

Duminică 18 decembrie

6.00 Universul credinței 7.30 Desene animate 8.20 Școala vedetelor (R) 10.00 Stele... de 5 stele (R) 10.00 Ulița spre Europa 10.30 Viața satului 12.00 Agenda politică 13.00 Jurnalul TVR 13.15 Supermarket de divertisment 15.00 Superlative VIP 2005 16.00 Tezaur folcloric 17.50 Tragerile Loto 6/49 și noroc 18.00 Jurnalul TVR 19.00 Film. Casa întoarsă pe dos 21.00 Superlative VIP 2005. 22.00 Jurnalul TVR 22.35 Garantat 100% 23.35 Film. Fete deștepte 1.20 Jurnalul TVR (R).

Mircea Daneliuc în „Garantat 100%”

TVR 2

Luni 12 decembrie

6.00 D'ale lu' Mitică (R) 7.30 Revista presei 8.00 Minorități sub trei dictaturi (R) 8.30 Poftă bună! (R) 9.00 Tonomatul DP 2. 10.40 Serial. Pasiuni 11.40 Serial (R). Farmece 13.00 Desene animate 13.30 Serial. Aventurile lui Shirley Holmes 14.00 Împreună în Europa 15.00 Jurnalul TVR 15.30 Zona de conflict 16.00 Serial. Moștenitoarea 17.00 Jurnalul Euronews pentru România 17.30 Zestrea românilor 18.05 Serial. A fost odată hoț 19.00 Serial. Trăsniții din Queens 19.30 „Totul despre 15 noiembrie”. Documentar 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Jurnalul Euronews pentru România 21.15 Film. Rivale în dragoste 23.05 Serial. Inspectorul Linley 0.10 Oala sub presiune (R).

Marti 13 decembrie

6.00 Serial. Maria Bonita 7.30 Revista presei 8.00 Serial. Rebelii (R) 9.00 Tonomatul DP 2. 10.40 Serial. Pasiuni 11.40 Serial. Inspectorul Linley (R) 13.00 Desene animate 13.30 Serial. Aventurile lui Shirley Holmes 14.00 Împreună în Europa 15.00 Jurnalul TVR 15.30 Tribuna partidelor parlamentare 16.00 Serial. Moștenitoarea 17.00 Jurnalul Euronews pentru România 17.15 Euro dicționar 17.30 Măturii 18.05 Serial. A fost odată hoț 19.00 Serial. Trăsniții din Queens 19.30 Scotland Yard. Documentar 20.00 Lumea de aproape 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Jurnalul Euronews pentru România 21.15 Film. Lovitura lui Murphy 23.10 Serial. Stargate 0.05 Remix Rock Forum (R).

Teatrul Nottara
la „Lumea de aproape”

Miercuri 14 decembrie

6.00 Serial. Maria Bonita 7.30 Revista presei 8.00 Serial (R). Rebelii 9.00 Tonomatul DP 2. 10.40 Serial. Pasiuni 11.40 Serial. Stargate 13.00 Desene animate 13.30 Serial. Aventurile lui Shirley Holmes 14.00 Împreună în Europa 15.00 Jurnalul TVR 15.30 Zona de conflict 16.00 Serial. Moștenitoarea 17.00 Jurnalul Euronews pentru România 17.15 Euro dicționar 17.30 Minorități sub trei dictaturi 18.05 Serial. A fost odată hoț 19.00 Serial. Trăsniții din Queens 19.30 Misterele bibliei 20.00 Omul între soft și moft 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Jurnalul Euronews pentru România 21.15 Film. Dragoste fatală 23.05 Serial. Crime după zodiac.

Joi 15 decembrie

6.00 Serial. Maria Bonita 7.30 Revista presei 8.00 Serial. Rebelii 9.00 Tonomatul DP 2. 10.40 Serial. Pasiuni 11.40 Serial. Verdict: Crimă 13.00 Desene animate 13.30 Serial. Aventurile lui Shirley Holmes 14.00 Împreună în Europa 15.00 Jurnalul TVR 15.30 Tribuna partidelor parlamentare 16.00 Serial. Moștenitoarea 17.00 Jurnalul Euronews pentru România 17.30 Cronica unei veri 18.05 Serial. A fost odată hoț 19.00 Serial. Trăsniții din Queens 19.30 Civilizații antice 20.00 Bugetul meu 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Jurnalul Euronews pentru România 21.15 Film. Fetele din Piața Spania 23.10 Serial. Spațiul virtual.

Vineri 16 decembrie

6.00 Serial. Maria Bonita 7.30 Revista presei 8.00 Serial (R). Rebelii 9.00 Tonomatul DP 2. 10.40 Serial. Pasiuni 11.40 Serial. Verdict: Crimă 13.00 Desene animate 13.30 Serial. Aventurile lui Shirley Holmes 14.00 Împreună în Europa 15.00 Jurnalul TVR 15.30 Zestrea românilor (R) 16.00 Serial. Moștenitoarea 17.00 Jurnalul Euronews pentru România 17.15 ZOOM/2. 17.30 Auto Club 18.00 Serial. Albastrul oceanului 19.00 Serial. Trăsniții din Queens 19.30 Serial. Washington în spatele ușilor închise 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Jurnalul Euronews pentru România 21.15 D'ale lu' Mitică 22.15 Serial. Zile de aur 23.15 Film. Secrete bine păzite.

Sâmbătă 17 decembrie

6.00 Pescar hoinar (R) 6.30 Top sport 7.30 Universul cunoașterii 8.00 Arca lui Noe 8.30 Documentar (R) 9.00 Natură și aventură 9.30 Documentar 11.00 Televiziunea, dragostea mea 12.00 Agenția de plasare 13.00 Destin de Campion 13.30 Handbal: 15.00 Fascinația Modei 15.20 Serial. Aventuri secrete 16.00 Via sacra 17.00 Serial. Miracole 18.00 Istoria Imperiului Britanic. Documentar 19.00 Serial. Trăsniții din Queens 19.30 Serial. Amy 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Serial. Petru cel Mare 22.00 Film. Suflete puternice 23.00 Handbal 1.35 Muzică la maxim.

Duminică 18 decembrie

6.00 Serial. Miracole (R) 7.30 Medalion folcloric 8.00 Ferma 9.00 Pescar hoinar 9.30 Info baza în direct 10.00 H... ora Prichindeilor 11.00 Două roți 11.30 Magazin IT 12.00 Atenție, se cântă! 13.00 Casa ta 13.30 Poftă bună! 14.00 Serial. Lois și Clark – noile aventuri ale lui Superman 15.00 Handbal 16.30 Femei fatale 17.00 Serial. Farmece 18.00 Gala minorităților 19.30 Serial. Andromeda 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Serial. Lege și ordine 22.00 Film. Puterea iubirii.

ÎN LIMBA MATERNĂ emisiune radiofonică în limba română

12 DECEMBRIE, LUNI (P. Cîmpian)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.00: Montaj de muzică populară 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.40: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Încheiere

13 DECEMBRIE, MARTI (A. Bauer)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere

14 DECEMBRIE, MIERCURI (I. Kaupert)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.40: Sport – rubrica lui Adam Bauer 11.53: Avangpremiera „Ecranul Nostru” 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere

15 DECEMBRIE, JOI (A. Bauer)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 11.00: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.20: Nota săptămânii de Edda Illyés 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.45: O șansă istorică: Uniunea Europeană 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere

16 DECEMBRIE, VINERI (I. Kaupert)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Revista presei „Foaia românească” 10.55: Avangpremiera „Ecranul Nostru” 11.00: Magazinul Vârșnicilor 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.40: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere

17 DECEMBRIE, SÂMBĂTĂ (P. Cîmpian)

14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 14.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 15.00: Party Time – magazin de muzică ușoară 15.00: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 15.58: Încheiere

18 DECEMBRIE, DUMINICĂ (P. Cîmpian)
14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.35: Sinteză știrilor săptămânii 14.45: Retrospectiva săptămânii (spicuri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 15.00: Magazinul Vârșnicilor (reluare) 15.30: Emisiune religioasă ortodoxă 15.55: Încheiere

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

În fiecare seară, între orele 19.00–19.30 se prezintă emisiunea românească, difuzată pe țară. Sumarul acesteia este compus din actualitățile zilei și reportaje, interviuri din viața comunității noastre, respectiv relatări din viața școlilor românești.

Emisiunea de seară, difuzată pe țară, în afară de frecvențele de 66,29 MHz și 66,14 MHz, poate fi ascultată și pe undele occidentale, pe frecvențele locale ale studiourilor regionale.

Radio Calypso, Budapesta 873 kHz, Radio Debrețin 91,4 MHz, Radio Seghedin 93,1 MHz

Ecranul nostru

14 decembrie 2005 (mtv ora 13.28)

Reluare: 15 decembrie 2005 (m2 ora 14.27)

Programul prevăzut pentru săptămâna viitoare:

În emisiunea din miercurea viitoare o să aflați amănunte despre vizita ministrului șanselor egale, *Göncz Kinga*, care în cursul acestei săptămâni a întreprins o vizită în mijlocul comunității noastre. Apoi va urma mini-portretul lui *Ioan Silaghi*, un renumit avocat din Seghedin, născut într-o familie românească din Bedeu.

Realizator: Ștefan Crâsta

PROGRAMUL TVR TIMIȘOARA

Interval orar 16.00-18.00, pe frecvența TVR2

Luni, 12 decembrie 2005

16.00–16.45 3sferturi academice 16.45–17.00 Magazin științific 17.00–17.30 Planuri de casă 17.30–17.45 Jurnal regional 17.45–18.00 Omul zilei.

Marti, 13 decembrie 2005

16.00–16.30 Cronica germană 16.30–16.55 Calea Europei 2007 16.55–17.00 Să ne-auzim vorbe 17.00–17.30 De la om la om 17.30–17.45 Știri regionale 17.45–18.00 Omul zilei.

Miercuri, 14 decembrie 2005

16.00–16.30 Panoramic sud–vest (emisiune în lb. maghiară) 16.30–17.15 Viața la țară 17.15–17.30 Dialog spiritual 17.30–18.45 Știri regionale 17.45–18.00 Omul zilei.

Joi, 15 decembrie 2005

16.00–17.30 Emisiune specială – 1 decembrie 17.30–17.45 Știri regionale 17.45–18.00 Omul zilei.

Vineri, 16 decembrie 2005

16.00–17.00 Punctul pe i 17.00–17.30 Exclusiv 17.30–17.45 Știri regionale 17.45–18.00 Omul zilei.

Sâmbătă, 17 decembrie 2005

16.00–16.30 Sănătate 16.30–17.30 În prelungiri 17.30–17.45 Jurnal regional 17.45–18.00 Revista presei.

Duminică, 18 decembrie 2005

16.00–17.00 Cântecul de acasă 17.00–17.30 Drumuri aproape 17.30–18.00 Stelele vestului.

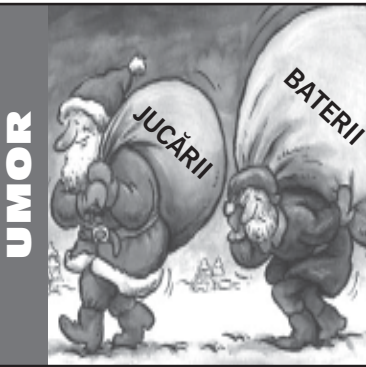
DEX
online

Dicționare ale limbii române

www.dexonline.ro

Emisiunea în limba română
24 de ore din 24
pe www.rrr.ro

Unitate prin diversitate
Uniunea Europeană

Întrebări, teme permanente:

- ❖ Ce ne așteaptă în Uniunea Europeană
- ❖ Aderare – avantaje și dezavantaje
- ❖ Euroregiune – colaborare transfrontalieră
- ❖ Cetățean european – multiculturalitate, multilingvism

Program radiofonic: 12 decembrie, luni – ora 19.00
– Kossuth URH: 66,29 MHz și 66,14 MHz
– Frecvențele posturilor teritoriale

Hanul lui Maniuc la 1860

Citeam zilele trecute într-un ziar că Bucureștiul se pregătește să îmbrace o haină nouă, cu clădiri de sticlă, cu zgârie-nori, cu centre comerciale hiper-moderne. Știm că modernizările nu pot fi oprite, această metropolă trebuie să servească necesitățile zilelor noastre, dar să nu uităm că acest oraș ciudat și încântător ne poate fermeca oricând prin aerul elegant al vremurilor trecute. Astăzi în capitala României nu mai regăsim aproape deloc atmosfera boemă de odinioară. Dar dacă vrem, în imaginație, ștergând praful amintirilor și legendelor, putem face o călătorie până la începuturile acestui oraș

O legendă veche ne amintește că a fost o dată ca niciodată un pădurar sărac care trăia împreună cu fiica sa, pe care o chema Dâmbovița, într-o pădure mare și adâncă. Fata știa toate secretele pădurii, toate potecile, toate cărările, toate viețuitoarele care trăiau ascunse în iarbă și în tufișuri. Într-o zi, un prinț dintr-o împărăție îndepărtată s-a rătăcit prin pădure. Întâlnind-o pe Dâmbovița, i-a cerut să-l ajute să-și regăsească drumul. Ea a fost bună și i l-a arătat. Prințul, văzând frumusețea și gingășia ei, a cerut-o de nevastă. Dâmbovița i-a

spus însă că-i făgăduise deja mâna lui Bucur, cioban din vecinătatea pădurii. În semn de mulțumire, prințul – care nu era nimeni altul decât Prințul Munților – i-a oferit atunci fetei un cuțișăș și o sfârlează de lemn. Dacă învățea sfârleaza, i se îndeplinea orice dorință.

După întâlnirea cu prințul, fata s-a dus cu cuțișășul și cu sfârleaza și i le-a arătat logodnicului ei, Bucur. Dorind să-i dovedească ce mult îl iubește și că i-a fost fidelă, ea a înfipt cuțișul într-o stâncă. Din locul unde a lovit, a țâșnit un izvor de apă bună, curată și clară ca lacrima fetei. Dâmbovița

a botezat acest izvor cu numele ei și, împreună cu iubitul său, au întemeiat un sătuc la marginea pădurii pe malul izvorului. Bucur a dat așezării numele lui. Și așa, sătucul, devenit astăzi metropolă, se numește București, iar apa care-l străbate: Dâmbovița.

Legenda mai spune că îndrăgostiții s-au căsătorit, au avut copii vrednici și au trăit ani mulți și fericiți. Dacă n-or fi murit între timp, or mai fi trăind și astăzi...

Casă veche în stil oriental în București la 1860

de întâlnire a ciobanilor; și ce loc mai prielnic decât Câmpia Munteniei ar putea

spațiu mioritic – „Bucura” – brăzdat de ape, bogat în pășuni și păduri, cu o climă blândă s-a bucurat de popularitate în rândul oierilor.

În trecut, așezarea se numea Cetatea Dâmboviței, numele actual de București este amintit pentru prima dată într-un document semnat la 20 septembrie 1459 de domnitorul Vlad Țepeș, care și-a stabilit aici a doua reședință după cea de la Târgoviște. În 1859 devine capitala Principatelor Unite Române, ca mai apoi, în 1862, București să devină capitala României.

Eva Iova

Calea Victoriei la 1862

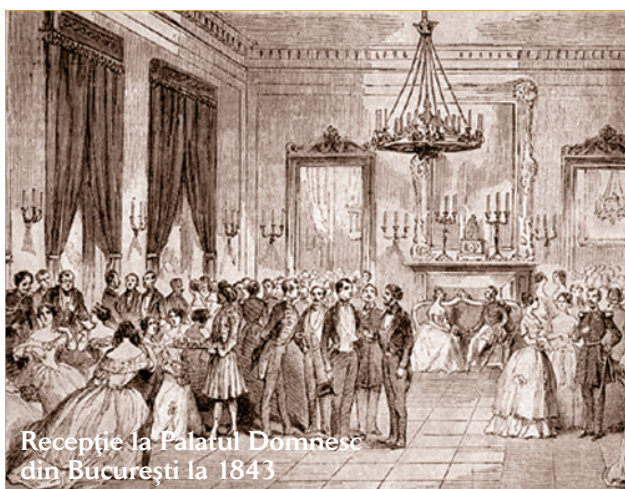
Geneza Bucureștiului rămâne încă învăluită în mister. Localizată în spațiu – se află la 60 km depărtare de Dunăre, 125 km de Carpați și 260 km de Marea Neagră – dar pierdută în timp, întemeierea orașului București cât și sonoritatea numelui său sunt legate de legenda lui Bucur, păstor de oi, care ar fi pus bazele unui sat pe malul Dâmboviței.

În limba veche a dacilor, „bucur” înseamnă cioban, trecător, călător spre locul de iernat cu turma. „Bucura” reprezenta locul

există pentru o astfel de reuniune a turmelor. Încă din vremea dacilor, acest

Biserica Batiștei pe la 1860

Recepție la Palatul Domnesc din București la 1843

FOAIA
românească
9 DECEMBRIE 2005
www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director: Eva Iova. Colectiv redacțional: Rita Păcșas, Ștefan Crăsta. Tehnoredactare computerizată: Ștefan Mihailov. Editura și redacția: 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789 Fax: (66) 463-152, E-mail: foaia@foaia.hu, foaia@freemail.hu Editor responsabil: Dr. Ioan Ciotea, președinte, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Mozi Nyomda Bt. 5600 Bichișciaba, str. Luther nr. 5/B. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bichiș și Csongrad se efectuează la oficiile postale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec postal. Abonamentele pe anul 2005: 3 luni 912 forinți; 6 luni 1824 forinți; 1 an 3648 forinți. Apariția săptămânalului este asigurată de Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”. A hetilap megjelenését a „Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségért” Közalapítvány biztosítja.